

Efekty uczenia się dla kierunku politologia i stosunki międzynarodowe

- 1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedziny nauki i dyscyplin naukowych:** kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk społecznych, dyscyplin: nauki o polityce i administracji (60%), stosunki międzynarodowe (30%), nauki o bezpieczeństwie (10%).
Dyscyplina naukowa wiodąca: nauki o polityce i administracji.
- 2. Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
- 3. Poziom i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów) /180 ECTS.
- 4. Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji:** 6.
- 5. Absolwent:** dysponuje interdyscyplinarną wiedzą z zakresu nauk o polityce i administracji oraz stosunków międzynarodowych. Posiada wiedzę na temat zjawisk i procesów politycznych w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Zna ekonomiczne, prawne i społeczne uwarunkowania życia politycznego. Ma wiedzę na temat środowiska międzynarodowego, podmiotów stosunków międzynarodowych i relacji zachodzących między nimi, sytuacji politycznej i gospodarczej na świecie, a także kontekstu historycznego i kulturowego stosunków międzynarodowych, co pozwala mu analizować i przewidywać zmieniającą się rzeczywistość międzynarodową. Potrafi interpretować postawy i zachowania uczestników procesów politycznych oraz ich wzajemne relacje i interakcje. Umie pracować samodzielnie i w zespole; posiada umiejętność myślenia analitycznego i systemowego. Jest w stanie wyszukiwać, przetwarzać, oceniać i hierarchizować informacje, dokonywać – w oparciu o zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności – analizy problemów oraz podejmować decyzje zmierzające do ich rozwiązania. Jest świadomy znaczenia zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny w pracy zawodowej oraz działalności publicznej. Odznacza się umiejętnością sprawnego i skutecznego komunikowania się oraz dobrą znajomością języka obcego. Posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi. Jest przygotowany – w aspekcie merytorycznym i praktycznym – do pracy w administracji publicznej, również na stanowisku specjalisty średniego i wyższego szczebla, a także w organizacjach i instytucjach międzynarodowych oraz krajowych, zwłaszcza współpracujących z zagranicą, think-tankach, pozarządowych instytutach i organizacjach zajmujących się analizą sytuacji międzynarodowej, w skali globalnej bądź regionalnej oraz w przedsiębiorstwach (w tym w sektorze prywatnym) działających na rynkach krajowych i zagranicznych. Ważne obszary zatrudnienia politologa to organy partii politycznych, a także organizacje społeczne, instytucje gospodarcze, firmy konsultingowe. Umiejętności i kompetencje zdobyte w trakcie studiów, podnoszą znacznie konkurencyjność absolwenta w aplikowaniu o zatrudnienie w wyspecjalizowanych instytucjach krajowych i zagranicznych (m.in. w postępowaniu kwalifikacyjnym w Krajowej Szkole Administracji Publicznej, aplikacji dyplomatyczno-konsularnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, w postępowaniu kwalifikacyjnym do organów organizacji międzynarodowych: Unii Europejskiej, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego).
- 5.1. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** licencjat.
- 6. Wymagania ogólne:** do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauki społecznej; dyscyplinach: nauki o polityce i administracji, stosunki międzynarodowe, nauki o bezpieczeństwie	Opis charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji	Symbol efektu kierunkowego	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
S/NPAA_P6S_WG S/SMIA_P6S_WG S/NBA_P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów	KA6_WG01	metodologiczne podstawy dyscyplin: nauki o polityce i administracji oraz stosunki międzynarodowe
		KA6_WG02	istotę polityki, cele i strukturę państwa oraz zasady sprawowania władzy w państwie z perspektywy różnych doktryn i ideologii
		KA6_WG03	mechanizmy funkcjonowania współczesnych systemów politycznych
		KA6_WG04	historię myśli politycznej
		KA6_WG05	podstawowe pojęcia związane z prawami człowieka oraz regulacje prawne i instytucje zajmujące się tymi prawami
		KA6_WG06	uwarunkowania sztuki wystąpień publicznych oraz zasady retoryki i erystyki
		KA6_WG07	zasady i prawidłowości rządzące procesami komunikacji w sferze

			publicznej oraz ich wpływ na rzeczywistość polityczną i społeczną
		KA6_WG08	podstawowe pojęcia, procesy i zasady z zakresu mikro- i makroekonomii oraz przemiany i mechanizmy funkcjonowania współczesnej gospodarki
		KA6_WG09	podstawy historii regionu warmińsko-mazurskiego, w tym zmieniających się przynależności państwowych, struktury narodowościowej, różnorodności kultur
		KA6_WG10	podstawy ustrojowe państwa polskiego oraz uwarunkowania polskiej polityki zagranicznej
		KA6_WG11	podstawowe kategorie i teorie z zakresu międzynarodowych stosunków politycznych i gospodarczych
		KA6_WG12	historię stosunków międzynarodowych
		KA6_WG13	ewolucję procesów integracji europejskiej, system instytucji UE i uwarunkowania jej bezpieczeństwa
		KA6_WG14	genezę oraz przesłanki rozwoju procesów globalizacji we współczesnym świecie oraz ich wpływ na środowisko międzynarodowe i rolę państwa
		KA6_WG15	podstawowe pojęcia i definicje z zakresu geografii politycznej i geopolityki
		KA6_WG16	istotę oraz mechanizmy funkcjonowania współczesnej dyplomacji
		KA6_WG17	teorie bezpieczeństwa międzynarodowego
		KA6_WG18	znaczenie oraz miejsce sił zbrojnych w strukturze państwa oraz rolę i miejsce

			stosunków wojskowych w obszarze stosunków międzynarodowych
		KA6_WG19	przyczyny i przebieg konfliktów zbrojnych i wojen oraz uwarunkowania bezpieczeństwa międzynarodowego na początku XXI wieku
		KA6_WG20	nowożytny język obcy na poziomie B2 zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
S/NPAA_P6S_WK S/SMIA_P6S_WK S/NBA_P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji; podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	KA6_WK1	etyczne i prawne uwarunkowania działalności politycznej
		KA6_WK2	podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej
		KA6_WK3	zasady organizacji pracy indywidualnej i zespołowej; podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości
		KA6_WK4	kulturowe i psychospołeczne uwarunkowania rzeczywistości społeczno-politycznej
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
S/NPAA_P6S_UW S/SMIA_P6S_UW S/NBA_P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	KA6_UW1	wykorzystywać poznane metody badawcze do analizy zjawisk politycznych i społecznych
		KA6_UW2	rozdzielać formy państw współczesnych, ich ustroje i systemy rządów
		KA6_UW3	opisywać, wyjaśniać i oceniać życie polityczne z perspektywy różnych ujęć teoretycznych i doktrynalnych
		KA6_UW4	dokonywać analiz problemów gospodarczych oraz przewidywać skutki

			działalności prowadzonej w sferze gospodarki i polityki
		KA6_UW5	diagnozować i analizować główne problemy współczesnych stosunków międzynarodowych
		KA6_UW6	dokonywać analiz przyczyn współczesnych problemów bezpieczeństwa międzynarodowego wraz z prognozowaniem wiążących się z tym zagadaniem procesów społecznych
		KA6_UW7	rozpoznawać podstawowe mechanizmy współczesnej dyplomacji oraz poddawać analizie główne cele polityki zagranicznej i sposoby ich realizacji
S/NPAA_P6S_UK S/SMIA_P6S_UK S/NBA_P6S_UK	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	KA6_UK1	w sposób klarowny wypowiadać się na tematy dotyczące zagadnień polityczno-społecznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych
		KA6_UK2	rozpoznawać i bronić się przed chwytami erystycznymi oraz dokonywać krytycznej oceny treści przekazów medialnych
		KA6_UK3	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
S/NPAA_P6S_UO S/SMIA_P6S_UO S/NBA_P6S_UO	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole; współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	KA6_UO1	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole
		KA6_UO2	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych
S/NPAA_P6S_UU S/SMIA_P6S_UU S/NBA_P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	KA6_UU1	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie

KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
S/NPAA_P6S_KK S/SMIA_P6S_KK S/NBA_P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści; uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KA6_KK1	uzupełniania swojej wiedzy oraz doskonalenia i poszerzenia swoich umiejętności
		KA6_KK2	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu, korzystania z literatury naukowej i specjalistycznej
S/NPAA_P6S_KO S/SMIA_P6S_KO S/NBA_P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego; inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA6_KO1	aktywnego udziału w życiu politycznym społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz przewidywania skutków swojej aktywności
S/NPAA_P6S_KR S/SMIA_P6S_KR S/NBA_P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w tym: – przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych – dbałości o dorobek i tradycje zawodu	KA6_KR1	kierowania się zasadami etyki zawodowej; przestrzegania przepisów prawa w działalności zawodowej
		KA6_KR2	ponoszenia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki

7. Objasnienie oznaczeń:

Objasnienie oznaczeń kodu skłladnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

S/NPAA_P6S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie nauki o polityce i administracji dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim
S/SMIA_P6S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie stosunki międzynarodowe dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim
S/NBA_P6S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Objasnienia oznaczeń komponentów efektów uczenia się wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu skłladnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

W	– kategoria wiedzy, w tym:
G (po W)	– podkategoria <i>zakres i głębia</i> ,
K (po W)	– podkategoria <i>kontekst</i> ,
U	– kategoria umiejętności, w tym:
W (po U)	– podkategoria w zakresie <i>wykorzystanie wiedzy</i> ,
K (po U)	– podkategoria w zakresie <i>komunikowanie się</i> ,
O (po U)	– podkategoria w zakresie <i>organizacja pracy</i> ,
U (po U)	– podkategoria w zakresie <i>uczenie się</i> .
K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych, w tym:
K (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>ocena</i> ,
O (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>odpowiedzialność</i> ,
R (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>rola zawodowa</i> .
01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu uczenia się

Objasnienia oznaczeń symbolu efektu kierunkowego

K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty uczenia się
A (przed podkreślnikiem)	– profil ogólnoakademicki
6	– studia pierwszego stopnia

8. Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

Lp.	Dziedzina nauki/symbol kodu	Dyscyplina naukowa/artystyczna/symbol kodu
1	Dziedzina nauk humanistycznych/ H	1) archeologia/ A
		2) etnologia i antropologia kulturowa/ EA
		3) filozofia/ F
		4) historia/ H
		5) językoznawstwo/ J
		6) literaturoznawstwo/ L
		7) nauki o kulturze i religii/ KR
		8) nauki o sztuce/ NSz
		9) polonistyka/ PL
2	Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych/ IT	1) architektura i urbanistyka/ AU
		2) automatyka, elektronika, elektrotechnika i technologie kosmiczne/ AE
		3) informatyka techniczna i telekomunikacja/ IT
		4) inżynieria bezpieczeństwa/ IBZ
		5) inżynieria biomedyczna/ IB
		6) inżynieria chemiczna/ IC
		7) inżynieria lądowa, geodezja i transport/ IL
		8) inżynieria materiałowa/ IM
		9) inżynieria mechaniczna/ IMC
		10) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/ ISG
		11) ochrona dziedzictwa i konserwacja zabytków/ OD
3	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ M	1) biologia medyczna/ BM
		2) nauki farmaceutyczne/ NF
		3) nauki medyczne/ NM
		4) nauki o kulturze fizycznej/ NKF
		5) nauki o zdrowiu/ NZ
4	Dziedzina nauk o rodzinie/ NR	1) nauki o rodzinie/ NRO
5	Dziedzina nauk rolniczych/ R	1) nauki leśne/ NL
		2) rolnictwo i ogrodnictwo/ RO
		3) technologia żywności i żywienia/ TZ
		4) zootechnika i rybactwo/ ZR
6	Dziedzina nauk społecznych/ S	1) ekonomia i finanse/ EF
		2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/ GEP
		3) nauki o bezpieczeństwie/ NB
		4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/ NKS
		5) nauki o polityce i administracji/ NPA
		6) nauki o zarządzaniu i jakości/ NZJ
		7) nauki prawne/ NP
		8) nauki socjologiczne/ NS
		9) pedagogika/ P
		10) prawo kanoniczne/ PK
		11) psychologia/ PS
		12) stosunki międzynarodowe/ SMI
7	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/ XP	1) astronomia/ AS
		2) biotechnologia/ BT
		3) informatyka/ I
		4) matematyka/ MT
		5) nauki biologiczne/ NBL

		6) nauki chemiczne/ NC
		7) nauki fizyczne/ NF
		8) nauki o Ziemi i środowisku/ NZ
8	Dziedzina nauk teologicznych/ TL	1) nauki biblijne/ NBB
		2) nauki teologiczne/ NT
9	Dziedzina nauk weterynaryjnych/ W	1) weterynaria/ WT
10	Dziedzina sztuki/ SZ	1) sztuki filmowe i teatralne/ SFT
		2) sztuki muzyczne/ SM
		3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/ SP

TREŚCI KSZTAŁCENIA

Kierunek studiów: politologia i stosunki międzynarodowe

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia – licencjackie

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Wymiar kształcenia: 6 semestrów

Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: licencjat

CHARAKTERYSTYKA TREŚCI KSZTAŁCENIA – GRUPY TREŚCI

I. WYMAGANIA OGÓLNE

1. Język obcy I

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane lub interesujące; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne: wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: zapoznanie się, system edukacji i szkolnictwa wyższego, opis człowieka i osobowości, rodzina i uroczystości rodzinne, uczucia, podróże, nauka języków obcych i migracja, udzielanie rad, tradycyjne role kobiet i mężczyzn, zażalenia, aktualności z kraju i zagranicy, wyrażanie własnych opinii; gramatyka: formy czasowe, pytanie bezpośrednie i pośrednie, składnia czasowników, zdania złożone podrzędnie i współrzędnie, zaimki dzierżawcze, stopniowanie przymiotników i przysłówków, tryb rozkazujący, strona bierna, zdania złożone współrzędnie i podrzędnie; doskonalenie wszystkich sprawności językowych; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzenia wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): leksykalne i gramatyczne aspekty niezbędne do formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych i słuchanych, na mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role; pracy samodzielnej i kreatywnej; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. Język obcy II

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane lub interesujące; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne: wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: czas wolny, czynności życia codziennego, podróże, środki masowego przekazu, doświadczenia życiowe, marzenia i plany na przyszłość, poczucie szczęścia, pozyskiwanie informacji; gramatyka: formy czasowe, pytania bezpośrednie i pośrednie, odmiana zaimków osobowych, zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, zdania względne, czasowniki modalne; doskonalenie wszystkich sprawności językowych; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie kolejnych elementów podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): leksykalną i gramatyczną podstawę niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych i słuchanych, na mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych, współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role; pracy samodzielnie i wykazywania kreatywności; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

3. Język obcy III

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane lub interesujące;

opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne: wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: miejsce zamieszkania (wady, zalety), ogłoszenia i poradniki, miasta kiedyś i dziś, stolice kulturalne Europy, biografie znanych artystów, poznawanie nowych ludzi (miejsca i sposoby), nowoczesne technologie, reklamacje, wiek (wady, zalety), prasa i telewizja, praca (ogłoszenia o pracy, życiorys, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna) i komunikacja w miejscu pracy; gramatyka: formy czasowe, pytania bezpośrednie i pośrednie, odmiana zaimków osobowych, zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, zdania względne, czasowniki modalne; doskonalenie wszystkich sprawności językowych; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzenia wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie kolejnych elementów podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): leksykalne i gramatyczne aspekty niezbędne do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych i słuchanych, na mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role; samodzielnej i kreatywnej pracy; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

4. Język obcy IV

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane lub interesujące; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne: wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: kariera zawodowa, święta – tradycje i zwyczaje, emocje i zmysły, film, przestępstwa i katastrofy, wynalazki i nowinki technologiczne; gramatyka: tryb przypuszczający, zdania warunkowe, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna, czasowniki modalne, zdania przydawkowe; doskonalenie wszystkich sprawności językowych, struktur, form gramatycznych i konstrukcji językowych poprzez pracę z obcojęzycznymi tekstami i dokumentami dotyczącymi zagadnień związanych z kierunkiem studiów; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzenia wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się,

zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie kolejnych elementów podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): leksykalne i gramatyczne aspekty niezbędne do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych i słuchanych, na mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role; samodzielnej i kreatywnej pracy; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

5. Przedmiot ogólnouczelniany I, II

Cel kształcenia: wprowadzenie poszerzonej wiedzy, terminologii i różnych koncepcji badawczych dotyczących omawianego tematu.

Treści merytoryczne: stanowi monograficzne, całościowe ujęcie wybranego zagadnienia z niżej proponowanych: animacja kultury studenckiej, antropologia kulturowa, człowiek współczesny wobec problemu uzależnień, dietetyka i żywienie człowieka, dziedzictwo kulturowe, ekonomia, etyka, filozofia, genetyka w życiu człowieka, historia Polski, historia sztuki, poprawna polszczyzna w praktyce, prawo, socjologia, wiedza o teatrze.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze z omawianego zakresu wiedzy.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać poznaną wiedzę w różnych sytuacjach zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): korzystania w życiu zawodowym i społecznym z różnych obszarów wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

6. Technologie informacyjne

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami i pojęciami występującymi w pracy z komputerem, zrozumienie zasad działania i sposobów wykorzystywania komputera oraz oprogramowania użytkowego, a także przygotowanie do świadomego wykorzystywania narzędzi technologii informacyjnej w celu poszukiwania, wykorzystywania i przetwarzania informacji z różnych źródeł oraz w celu rozwiązywania problemów mogących pojawić się w pracy zawodowej.

Treści merytoryczne: nabycie praktycznych umiejętności wykorzystywania narzędzi technologii informacyjnej i programów użytkowych w przyszłej pracy zawodowej oraz w celu samodzielnego realizowania zadań wynikających z toku studiów: 1) Edytory tekstu – tworzenie, formatowanie i drukowanie dokumentów; kopiowanie i przenoszenie fragmentów tekstu w obrębie jednego dokumentu i pomiędzy różnymi dokumentami, praca z tabelami, umieszczenie w tekście obrazów i grafik, tworzenie automatycznego spisu treści i korespondencji seryjnej, stosowanie się do zasad pisania prac naukowych; 2) Arkusz kalkulacyjny – rozumienie pojęcia „arkusz kalkulacyjny”, tworzenie, formatowanie, modyfikacja i zastosowanie arkusza w wybranych obszarach wiedzy, tworzenie standardowych formuł oraz użycie podstawowych funkcji, tworzenie i formatowanie wykresów, arkusz kalkulacyjny jako baza danych - zasady modelowania rzeczywistych sytuacji i reprezentowania danych, gromadzenia danych i ich przetwarzania; 3) Grafika prezentacyjna – tworzenie prezentacji multimedialnej z uwzględnieniem podstawowych zasad tzw. „prezentacji dla prelegenta”.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wykorzystywanie komputera i narzędzi technologii informacyjnych w pracy zawodowej; jest świadom zagrożenia i korzyści wynikających z ich wykorzystywania, a także orientuje się w podstawowych zasadach prawnych i etycznych wynikających z wykorzystywania komputera i narzędzi technologii informacyjnej.

Umiejętności (potrafi): poszukiwać, gromadzić i przetwarzać informacje, a także ma umiejętność ich wykorzystywania w krytyczny i systematyczny sposób oraz umiejętność rozwiązywania problemów wymagających zastosowania technologii informacyjnej poprzez dobór i odpowiednie wykorzystanie właściwych narzędzi informatycznych i oprogramowania.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystania technologii informacyjnej we współczesnym społeczeństwie oraz w procesie dydaktycznym i samokształcenia; ciągłego dokształcania się i podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

7. Wychowanie fizyczne I

Cel kształcenia: rozwijanie sprawności i tężyzny fizycznej młodzieży akademickiej.

Treści merytoryczne: doskonalenie umiejętności ruchowych, techniki i taktyki sportów drużynowych, sportów indywidualnych oraz zabaw ruchowych. Autorskie programy zajęć z elementami wychowania fizycznego, sportu, rekreacji, aktywności prozdrowotnej. Pomiar sprawności fizycznej: testy sprawnościowe.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): jak wykonać różne ćwiczenia fizyczne; zasady gier zespołowych.

Umiejętności (potrafi): wykonać różne ćwiczenia fizyczne i rozegrać gry zespołowe.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role; samodzielnej i kreatywnej pracy; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

8. Wychowanie fizyczne II

Cel kształcenia: rozwijanie sprawności i tężyzny fizycznej młodzieży akademickiej.

Treści merytoryczne: nauka i doskonalenie umiejętności technicznych i taktycznych w następujących dyscyplinach sportowych do wyboru: piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, badminton, tenis stołowy, tenis, unihokej, gimnastyka, różne formy aerobiku i ćwiczeń fizycznych z muzyką oraz ćwiczeń na siłowni. Atletyka terenowa i lekkoatletyka, turystyka rowerowa i kajakowa, łyżwiarstwo, narciarstwo alpejskie, pływanie. Podnoszenie sprawności fizycznej. Przekazywanie wiedzy na temat przepisów w poszczególnych dyscyplinach sportu oraz korzyści zdrowotnych w wyniku uprawiania kultury fizycznej. Zdobywanie umiejętności organizowania czasu wolnego w aktywny sposób.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): jak wykonać różne ćwiczenia fizyczne; zasady gier zespołowych.

Umiejętności (potrafi): wykonać różne ćwiczenia fizyczne i rozegrać gry zespołowe.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role; samodzielnej i kreatywnej pracy; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

1. Logika i argumentowanie

Cel kształcenia: pogłębienie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, analizy sytuacji, zwięzłego i jednoznacznego formułowania komunikatów, poprawnego przeprowadzania rozumowań, oraz skuteczne przekonywanie innych do swoich racji.

Treści merytoryczne – wykłady: działy logiki; podstawowe zagadnienia związane z językiem, nazwy, teoria nazw; zdanie, kryteria prawdziwości zdań; uzasadnianie twierdzeń, logiczna analiza rozumowań, indukcja a dedukcja, wnioskowania niezawodne i zawodne; wprowadzenie do argumentacji, argumentacja a rozumowanie; logika, retoryka i argumentacja w polityce.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: ćwiczenie krytycznego myślenia poprzez rozwiązywanie zadań i zagadek logicznych z wybranych działów logiki formalnej. Wprowadzenie do argumentacji i ćwiczenie logicznego myślenia poprzez analizę wypowiedzi, zwracanie uwagi na poprawną budowę argumentów, umiejętność obrony przed atakami podczas dyskusji, oraz wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu logiki formalnej i argumentacji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zagadnienia związane z logiką formalną, retoryką i argumentacją.

Umiejętności (potrafi): przeprowadzić analizę wypowiedzi, tekstu; wykryć wady i błędy logiczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych oraz określa wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zarządzania w życiu publicznym, także w zespołach realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie; sprawnego komunikowania się z otoczeniem, wydawania poleceń i obrony swoich racji.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

2. Metody badań społecznych

Cel kształcenia: poznanie metod badawczych stosowanych w naukach społecznych, a tym samym przygotowanie go do samodzielnego prowadzenia badań i pisanie prac naukowych.

Treści merytoryczne – wykłady: podstawowe pojęcia metodologiczne, pojęcie i historia nauki; miejsce politologii i stosunków międzynarodowych w systemie klasyfikacji nauk; podstawowe metody badań społecznych; metody badań empirycznych; metody badań jakościowych i ilościowych; metody gromadzenia i krytyki materiałów: metody krytyki materiałów bezpośrednich (gromadzenie w terenie – kwalifikacje badacza, technika pracy terenowej; udostępnienie materiałów zebranych – archiwa, muzea, publikowanie; wartość materiałów zebranych – ocena prawdziwości, lokalizacja geograficzna i chronologiczna, ocena stopnia indywidualności, ocena dostateczności poznania); metody krytyki materiałów pośrednich (krytyka autora, krytyka tekstu). Systematyzowanie i opracowanie materiałów pozyskanych z różnych źródeł z zastosowaniem metod analizy i syntezy naukowej. Metody teoretyczne, heurystyczne, praktyczne, techniki i narzędzia badawcze.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: strategia badań naukowych; wybór tematu badawczego, sprecyzowanie przedmiotu badań, sformułowanie celu badań i problemów badawczych; definiowanie pojęć; stawianie hipotez; zmienne zależne i niezależne; wskaźniki, wybór metod i technik badawczych; przeprowadzenie badań; analiza i publikowanie wyników badań; przygotowanie do pisanie pracy naukowej (elementy struktury pracy).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe podejścia badawcze stosowane w naukach społecznych.

Umiejętności (potrafi): stawiać i weryfikować hipotezy badawcze z zakresu politologii i stosunków międzynarodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dalszego uzupełnienia swojej wiedzy oraz doskonalenia i poszerzenia swoich umiejętności.

Forma prowadzenia zajęć: wykład i ćwiczenia.

3. Myśl polityczna do końca XVIII wieku

Cel kształcenia: zapoznanie z poglądami głównych reprezentantów myśli politycznej do końca XVIII wieku. Poznanie ich filozoficznych założeń związanych z uznawaną koncepcją rzeczywistości, człowieka i społeczeństwa oraz wynikających z tych założeń koncepcji porządku społeczno-politycznego, systemów prawa i modeli państwa. Poznanie wpływu tej myśli na myśl polityczną czasów współczesnych.

Treści merytoryczne – wykłady: charakterystyka myśli politycznej czasów starożytności, starożytności chrześcijańskiej i średniowiecza oraz odrodzenia i czasów nowożytnych (ich głównych zainteresowań, podejść badawczych i koncepcji).

Treści merytoryczne – ćwiczenia: myśl polityczna sofistów i Sokratesa oraz Platona i Arystotelesa. Koncepcje polityczne stoików, św. Augustyna i św. Tomasza z Akwinu, Tomasza Morusa i Niccolò Machiavellego. Myśl polityczna Tomasza Hobbesa i Johna Locke'a, Jean-Jacquesa Rousseau, Immanuela Kanta oraz Wilhelma Friedricha Hegla.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): teoretyczno-metodologiczne podstawy teorii politycznych; wybrane koncepcje człowieka i społeczeństwa stanowiące teoretyczne podstawy działalności społeczno-politycznej; istotę polityki z perspektywy różnych teorii i doktryn; ruchy polityczne oraz mechanizmy funkcjonowania współczesnych systemów politycznych; historię myśli politycznej.

Umiejętności (potrafi): opisać i ocenić życie polityczne z perspektywy różnych ujęć teoretycznych i doktrynalnych; określić aksjologiczne determinanty zachowań w życiu publicznym; ukazać przydatność podejścia teoretycznego w analizie procesów społecznych; wypowiadać się w mowie i na piśmie; konstruować rozbudowane ustne i pisemne uzasadnienia na tematy dotyczące zagadnień politologicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego udziału w życiu politycznym społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz przewidywania skutków swojej aktywności.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

4. Współczesne systemy polityczne

Cel kształcenia: wyjaśnienie pojęcia system polityczny (różne podejścia badawcze i sposoby definiowania) oraz szczegółowe omówienie jego elementów (organy władzy, partie polityczne, grupy interesów, ruchy społeczne), ich miejsca i roli w systemie politycznym. Omówienie typologii współczesnych systemów politycznych w oparciu o różne kryteria oraz ich komparatystyka. Przybliżenie problemu demokracji pełnych i niepełnych.

Treści merytoryczne - wykłady: konstytucja jako nadrzędny akt prawny i wyznacznik systemu politycznego. Pojęcie i elementy systemu politycznego. Organy władzy. Partie polityczne i systemy partyjne. Grupy interesu i nowe ruchy społeczne. Normy porządkujące życie polityczne. Kryteria klasyfikowania i typy współczesnych systemów politycznych. Metody rządzenia. Suwerenność narodu jako naczelną zasadą demokracji. Pluralizm polityczny, podział władzy i zasada państwa prawa. Demokracje skonsolidowane i nieskonsolidowane. Stan i przyszłość demokracji. Systemy niedemokratyczne – totalitaryzm i autorytaryzm. Organizacja władz państwowych wyznacznikiem szczegółowej typologii współczesnych systemów politycznych. System monarchiczny i republikański. Państwo unitarne i złożone. Legitymizacja władzy politycznej. Wpływ jednostek ludzkich na życie polityczne w różnych systemach politycznych.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: system polityczny Wielkiej Brytanii – od rządów parlamentarno-gabinetowych do gabinetowo-parlamentarnych. System kanclerski Niemiec. System polityczny Stanów Zjednoczonych Ameryki jako modelowy przykład prezydenjalizmu. Efekt łączenia parlamentaryzmu z prezydenjalizmem – system polityczny Francji. Parlamentarno-komitetowy system rządów w Szwajcarii. System polityczny Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej – współczesny przykład rządów totalitarnych. System rządów autorytarnych we współczesnych Chinach. Malezja i Singapur – jako przykład systemu hybrydowego, legitymizacji władzy politycznej, roli i funkcji wyborów w demokracjach i niedemokracjach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): stan teorii współczesnych systemów politycznych; zasady funkcjonowania zarówno demokracji, jak i niedemokracji; wyznaczniki relacji pomiędzy władzą ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą w różnych systemach politycznych.

Umiejętności (potrafi): stosując różne kryteria – rozpoznawać typy światowych systemów politycznych; określać kompetencje i funkcje poszczególnych władz oraz ich wpływ na życie społeczeństw; zaprezentować zasady i wartości demokracji, odnieść je do niedemokracji i dokonać uogólnień; wskazać podłoże i zasady działania społeczeństwa obywatelskiego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystywania na co dzień wiedzy – zarówno teoretycznej, jak i praktycznej – o systemach politycznych współczesnego świata; dalszego uzupełniania oraz doskonalenia umiejętności w tym zakresie; wyrażania opinii o działaniu konkretnych systemów politycznych oraz wypowiadania się o kierunkach ich rozwoju.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

5. Wstęp do nauki o polityce i administracji

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat funkcjonowania państwa oraz administracji, zapoznanie z czynnikami mającymi wpływ powstanie państw, kształtowanie umiejętności rozpoznawania formy państwa i struktury administracyjnej.

Treści merytoryczne – wykłady: pojęcie państwa, koncepcje genezy, elementy składowe państwa, forma państw współczesnych, struktura administracji.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: system organów państwowych, reżimy polityczne, system polityczny, zadania i kompetencje administracji publicznej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): cele i funkcje państwa, zadania administracji publicznej.

Umiejętności (potrafi): rozróżnić formy państw współczesnych; określić ustrój terytorialny; system rządów i reżimy polityczne; wskazać organy administracji publicznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego udziału w życiu publicznym, współtworzenia społeczeństwa obywatelskiego, funkcjonowania w systemie administracyjnym.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

1. Administracja publiczna

Cel kształcenia: przekazanie i nabycie wiedzy teoretycznej na temat administracji oraz wykształcenie umiejętności praktycznych z zakresu funkcjonowania administracji publicznej. Poznanie jej struktury, źródeł, elementów i podziałów. Rozpoznawanie modeli administracji publicznej, rozumienie jej koncepcji, zadań oraz roli w funkcjonowaniu państwa. Zapoznanie z czynnikami mającymi wpływ na działalność administracji rządowej i samorządowej w Polsce.

Treści merytoryczne – wykłady: pojęcie, rys historyczny i cele administracji publicznej; podstawy prawne funkcjonowania organów administracji publicznej we współczesnej Polsce; zadania i funkcje administracji; struktura systemu polskiej administracji publicznej; właściwości organów administracji; rola oraz status prawny funkcjonariusza publicznego w Polsce; zasady etyki administracji publicznej; mechanizmy korupcjogenne oraz najczęstsze działania o charakterze korupcyjnym w administracji publicznej; e-administracja.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: specyfika administracji publicznej w wybranych państwach (modele) oraz administracja Unii Europejskiej. Podział zadań pomiędzy organami administracji rządowej zespolonej i niezespolonej oraz samorządowej. Kodeksy etyczne w administracji publicznej. Analiza przykładów procesów decyzyjnych w administracji publicznej. Typy rekrutacji do administracji rządowej i samorządowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): cel i mechanizmy funkcjonowania administracji publicznej, ich prawidłowości i zakłócenia; strukturę systemu polskiej administracji publicznej oraz procesy podejmowania decyzji w jej ramach; cechy charakterystyczne administracji; specyfikę i rolę administracji rządowej oraz samorządowej w Polsce.

Umiejętności (potrafi): określić czynniki mające wpływ na skuteczność i rolę administracji publicznej; rozpoznać, scharakteryzować i porównać modele administracji publicznej w wybranych państwach; wskazać podstawowe czynniki efektywności i skuteczności e-administracji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym oraz w zespołach realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie; podejmowania różnych ról i uczestniczenia w przygotowaniu projektów i działań związanych z administracją publiczną; oceny poziomu własnej wiedzy, umiejętności i odbieranych treści oraz uznania potrzeby dalszego rozwoju osobistego i zawodowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

2. Bezpieczeństwo międzynarodowe

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat bezpieczeństwa międzynarodowego, teorii bezpieczeństwa, jego uwarunkowań historycznych i współczesnych; zapoznanie z czynnikami mającymi wpływ na bezpieczeństwo państw w przestrzeni międzynarodowej, kształtowanie

umiejętności rozpoznawania głównych zagrożeń i wyzwań dla bezpieczeństwa międzynarodowego na początku XXI wieku.

Treści merytoryczne - wykłady: pojęcie, rodzaje i formy bezpieczeństwa; teorie bezpieczeństwa międzynarodowego; ewolucja bezpieczeństwa międzynarodowego w XX i XXI wieku; bezpieczeństwo międzynarodowe a ład międzynarodowy; państwa upadłe a bezpieczeństwo międzynarodowe.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza polityki bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych, Rosji, Chin, Izraela, Indii, Francji, Wielkiej Brytanii, Niemiec; analiza polityki bezpieczeństwa międzynarodowego Polski na przełomie XX i XXI wieku.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): procesy wpływające na bezpieczeństwo międzynarodowe, ich znaczenie, konsekwencje oraz prawidłowości; teorie bezpieczeństwa międzynarodowego; politykę bezpieczeństwa mocarstw światowych i europejskich; uwarunkowania polityki bezpieczeństwa międzynarodowego Polski.

Umiejętności (potrafi): określić czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo międzynarodowe; umiejętnie rozpoznaje główne zagrożenia i wyzwania w obszarze bezpieczeństwa międzynarodowego; analizować politykę bezpieczeństwa poszczególnych państw; prezentować na forum publicznym problemy, poglądy oraz wyniki własnych badań w zakresie bezpieczeństwa międzynarodowego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, zwłaszcza w zespołach (grupach) realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie w zakresie bezpieczeństwa; krytycznej oceny poziomu własnej wiedzy i umiejętności, uznania potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

3. Ewolucja polskiego systemu politycznego

Cel kształcenia: zaznajomienie z historią państwowości i systemów politycznych Polski, systemem i ustrojem oraz najnowszą historii Polski; zapoznanie z krytyczną i analityczną percepcją różnych typów ustrojowych Polski.

Treści merytoryczne - wykłady: periodyzacja rozwoju ustrojów i systemów politycznych Polski (państwo patrymonialne, monarchia stanowa, parlamentaryzm I RP). Dziedzictwo ustrojowe reżimów państw zaborczych: Rosji, Prus i Austrii. Dziedzictwo porządku państwowego II RP. Geneza i kształt ustrojowy PRL (reguły konstytucyjne oraz praktyka polityczna). Podstawowe zasady poszczególnych ustrojów (konstytucje i inne akty prawne), różnice w poszczególnych ustrojach i systemach, sposoby wyłaniania władz najwyższych, pozycja parlamentu, struktura administracji i podziały terytorialne państwa.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: unie personalne oraz realne Polski z sąsiadami. Związki Polski i Litwy. Od związku państw do państwa związkowego. Staropolski republikanizm. Szlachecki parlamentaryzm i dziedzictwo Kadłubka. Autorytaryzm rządów sanacyjnych na tle reżimów niedemokratycznych w Europie międzywojennej. Polskie tradycje samorządności terytorialnej. Związki pomiędzy ustrojem militarnym i politycznym w państwie polskim na przestrzeni dziejów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy ustrojowe państwa polskiego od początku jego istnienia do 1989 roku; kwestie tworzenia i umacniania instytucji politycznych w ujęciu historycznym; relacje pomiędzy organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie opisać każdy ustrój państwa (np. na podstawie konstytucji), scharakteryzować jego główne wady i zalety, porównać je między sobą oraz odnieść do sytuacji obecnej; określić rolę państwa w życiu narodu; analizować procesy polityczne zachodzące w społeczeństwach.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dalszego studiowania nauk politycznych oraz historii doktryn i systemów Polski i Europy; do odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i politycznego kraju i Europy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

4. Filozofia polityki

Cel kształcenia: zapoznanie z poglądami głównych reprezentantów filozofii polityki czasów współczesnych. Poznanie ich filozoficznych założeń związanych z uznawaną koncepcją rzeczywistości, człowieka i społeczeństwa oraz wynikających z tych założeń koncepcji porządku społeczno-

politycznego, systemów prawa i modeli państwa. Poznanie wpływu tej myśli na doktryny polityczne współczesności.

Treści merytoryczne – wykłady: filozofia polityki J. Maritain'a, idea zdrowego społeczeństwa w psychoanalizie E. Fromma, konserwatywny indywidualizm M. Oakeshotta, idea państwa minimalnego w ujęciu R. Nozicka, idea silnej demokracji w komunitaryzmie M. Walzera, teoria cnoty A. MacIntyre'a, konserwatyzm L. Straussa, decyzyzizm C. Schmitta, filozofia polityki Ch. Taylora, liberalizm klasyczny L. von Misesa, teoria sprawiedliwości J. Rawlsa, egoizm jako cnota w ujęciu A. Rand, polityka jako obietnica w koncepcji H. Arendt, cywilizacja przyszłości w ujęciu H. Marcuse, koniec wieku ideologii według R. Arona.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: koncepcja społeczeństwa Ortegi y Gasset, anarchizm N. Chomsky'ego, krytyka socjalizmu F.A. von Hayeka, wolność w koncepcji M. Friedmana, liberalizm I. Berlina, konserwatyzm A. Blooma, filozofia polityki M. Foucault, budowanie państwa według F. Fukuyamy, idea rządu ograniczonego J. Graya, konserwatyzm R. Kirka, ideologia i utopia według K. Mannheima, kapitalizm demokratyczny w ujęciu M. Novaka, władza i społeczeństwo w ujęciu B. Russella, konserwatyzm R.M. Weavera, idea lepszego świata według K.R. Poppera, etyka państwa i prawa O. Höffe.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): teoretyczno-metodologiczne podstawy współczesnych teorii politycznych; wybrane koncepcje człowieka i społeczeństwa stanowiące teoretyczne podstawy działalności społeczno-politycznej; istotę polityki z perspektywy różnych teorii i doktryn.

Umiejętności (potrafi): opisać i ocenić życie polityczne z perspektywy różnych ujęć teoretycznych i doktrynalnych, konstruować uzasadnienia na tematy dotyczące różnych zagadnień politologicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego udziału w życiu politycznym społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz przewidywania skutków swojej aktywności; ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

5. Geografia polityczna i geopolityka

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat geografii politycznej i geopolityki, geograficznych uwarunkowań aktywności politycznej narodów i państw, jak również geograficznych czynników rywalizacji państw w czasie i przestrzeni geograficznej.

Treści merytoryczne – wykłady: wprowadzenie do geografii politycznej i geopolityki (geopolityka, geostrategia, geohistoria); rozwój myśli geopolitycznej (państwo organiczne, potęga morską, potęga lądowa, potęga półwyspowa, potęga powietrzna, teoria stref pęknięć); warstwa fizyczna, cywilizacyjna i polityczna geopolityki; ugrupowania integracyjne; państwa; właściwości terytoriów państwowych; składniki terytorium państwowego; podmioty międzynarodowe i umiędzynarodowione; terytoria zależne; stolice i obszary centralne; granice i podziały. Regiony a miejscowości; tożsamość przestrzenna; główne doktryny geopolityczne.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza sytuacji geopolitycznej wybranych regionów świata: Europa, Eurazja, Islam, Indie, Azja Wschodnia, Azja Południowo-Wschodnia, Australia i Oceania, Ameryka Północna, Ameryka Łacińska, Afryka Subsaharyjska.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia i definicje z obszaru geografii politycznej i geopolityki; etapy rozwoju myśli geopolitycznej; właściwości terytoriów państwowych.

Umiejętności (potrafi): interpretować dynamikę przemian środowiska międzynarodowego z punktu widzenia uwarunkowań geograficznych; wartościować poszczególne regiony i strefy strategiczne; analizować znaczenie położenia geograficznego w kontekście bezpieczeństwa międzynarodowego poszczególnych państw.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): analizowania sytuacji międzynarodowej z perspektywy uwarunkowań środowiska geograficznego; tworzenia predykcji przyszłych zagrożeń bezpieczeństwa międzynarodowego z uwzględnieniem podziału na regiony międzynarodowe.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

6. Historia stosunków międzynarodowych

Cel kształcenia: pogłębienie wiedzy na temat historii stosunków międzynarodowych od wieku XIX do początków XXI wieku; zapoznanie z głównymi procesami i tendencjami stosunków międzynarodowych z perspektywy historycznej, które warunkują współczesne relacje międzynarodowe.

Treści merytoryczne – wykłady: geneza i ewolucja ładu wiedeńskiego (1815-1870); dekompozycja imperialno-kolonialnego ładu międzynarodowego (1871-1914); przyczyny i skutki „Wielkiej Wojny” (1914-1918); Geneza i ewolucja ładu wersalsko-waszyngtońskiego (1918-1933); dekompozycja ładu wersalskiego - przyczyny i skutki II wojny światowej (1933-1945); geneza i ewolucja jałtańsko-poczdamskiego ładu międzynarodowego (1943-1985); schyłek zimnej wojny i dekompozycja dwubiegunowego ładu międzynarodowego (1985-1991); przesłanki narodzin i ewolucja *Pax Americana* (1991-2001); Schyłek jednobiegunowego ładu międzynarodowego – burzliwa droga ku wielobiegunowości w XXI wieku.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: Kongres wiedeński i jego postanowienia; przyczyny i konsekwencje wojny krymskiej dla układu sił w Europie; rywalizacja imperialna przed I wojną światową; geneza i ewolucja Trójprzymierza i *Ententy*; USA w obliczu I wojny światowej; postanowienia i skutki konferencji wersalskiej; narodziny i znaczenie Ligi Narodów. Zachód wobec Niemiec przed i po Locarno. Rywalizacja mocarstw na Dalekim Wschodzie. Oś Berlin-Rzym-Tokio. Konferencje Wielkiej Trójki i ich skutki dla ładu światowego; geneza i apogeum zimnej wojny. Problem niemiecki w okresie zimnej wojny; konflikty postkolonialne w epoce zimnej wojny; polityka odprężenia na linii Wschód-Zachód; zakończenie zimnej wojny i rozpad bloku wschodniego; skutki wielkiej transformacji w pozimnowojennej Europie. Dezintegracja i chaos w stosunkach międzynarodowych początku XXI wieku.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): tendencje dominujące w stosunkach międzynarodowych od XIX wieku do współczesności; znaczenie uwarunkowań historycznych współczesnych stosunków międzynarodowych; historię ciągłości i zmiany polityki zagranicznej i dyplomacji wielkich mocarstwa jako głównych uczestników stosunków międzynarodowych ostatnich dwóch stuleci.

Umiejętności (potrafi): dostrzec związki przyczynowo-skutkowe między procesami i wydarzeniami historycznymi; dostrzec walory kompromisu i negocjacji w historii stosunków międzynarodowych; określić cechy charakterystyczne poszczególnych ładów międzynarodowych od 1815 r. do początku XXI wieku.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego pogłębiania swej wiedzy na temat wpływu procesów historycznych na współczesne relacje międzynarodowe; krytycznego analizowania historii stosunków międzynarodowych w celu wyeliminowania jej destrukcyjnej spuścizny.

Forma prowadzenia zajęć: wykład i ćwiczenia.

7. Komunikowanie publiczne i media społecznościowe

Cel kształcenia: przedstawienie istoty i znaczenia komunikowania publicznego w rzeczywistości politycznej i stosunkach międzynarodowych, przekazanie umiejętności analizowania procesu komunikowania publicznego z uwzględnieniem zarówno czynników zewnętrznych, jak i indywidualnych predyspozycji uczestników komunikowania. Wskazanie potencjału i zagrożeń płynących z wykorzystywania mediów społecznościowych w procesie komunikowania publicznego, zarówno na poziomie instytucji, jak i jednostki.

Treści merytoryczne - wykłady: definiowanie, cechy i funkcje komunikowania publicznego; uczestnicy, formy i struktura komunikowania publicznego; zarządzanie informacją publiczną; instytucje międzynarodowe, rządowe, samorządowe i organizacje III sektora w komunikowaniu publicznym; definiowanie i rodzaje mediów społecznościowych; możliwości i zagrożenia wynikające z wykorzystania mediów społecznościowych w komunikowaniu publicznym; zależności i różnice między mediami tradycyjnymi a społecznościowymi.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza modeli organizacji i zarządzania komunikowaniem publicznym; komunikacja społeczna a komunikowanie publiczne; zakłócenia w komunikowaniu publicznym; wpływ komunikowania publicznego na postawy społeczne, rzeczywistość polityczną oraz relacje w stosunkach międzynarodowych; zasięg i znaczenie mediów społecznościowych

w kształtowaniu postaw społecznych i politycznych obywateli; prawne i etyczne aspekty działania mediów społecznościowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady i prawidłowości rządzące procesami komunikacji w sferze publicznej, zarówno z wykorzystaniem mediów tradycyjnych, jak i społecznościowych; wpływ komunikowania w przestrzeni publicznej na rzeczywistość polityczną i stosunki międzynarodowe.

Umiejętności (potrafi): aktywnie i świadomie wyrażać swoje poglądy w dyskursie publicznym; prawidłowo wykorzystywać uzyskaną wiedzę teoretyczną w analizie komunikowania publicznego oraz treści przekazów medialnych, ze szczególnym uwzględnieniem mediów społecznościowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): adekwatnego wskazywania priorytetów służących realizowaniu zadań w zakresie procesów komunikowania w sferze publicznej oraz zastosowania w tym zakresie mediów społecznościowych; krytycznej analizy wypowiedzi przedstawicieli życia publicznego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

8. Metody twórczego myślenia

Cel kształcenia: wykształcenie i pogłębienie zdolności kreatywnego myślenia, która jest jedną z najważniejszych cech wymaganych współcześnie w niemal każdej dziedzinie pracy zawodowej.

Treści merytoryczne: postępowanie w twórczym rozwiązywaniu problemów; rozwiązywanie zagadek i problemów logicznych (critical thinking); sposoby koncentrowania uwagi na kreatywnym rozwiązywaniu problemów, bariery kreatywności; poszukiwanie kreatywnych inspiracji pracując i ucząc się zdalnie, wybrane techniki kreatywne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metody, techniki i narzędzia kreatywnego myślenia; pojęcie twórczego rozwiązywania problemów oraz podejmowania decyzji.

Umiejętności (potrafi): rozwiązywać sytuacje problemowe przy wykorzystaniu poznanych technik, a także rozstrzygać dylematy pojawiające się w pracy zawodowej; dokonać oceny nowych pomysłów pod kątem ich szans na sukces.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): twórczej pracy zespołowej; działania w sposób przedsiębiorczy; sprawnego komunikowania się z otoczeniem; określania priorytetów służących realizacji zadania; funkcjonowania w sposób bardziej twórczy w życiu osobistym oraz zawodowym.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

9. Międzynarodowe stosunki gospodarcze

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy z zakresu teorii i polityki międzynarodowych stosunków gospodarczych, współzależności ekonomicznych łączących gospodarkę narodową z otoczeniem międzynarodowym, wiedzy o strukturze bilansu płatniczego, wyjaśnienie reguł międzynarodowego rynku finansowego, funkcjonowania korporacji transnarodowych, zjawiska migracji międzynarodowej oraz kryzysów finansowych. Zainteresowanie interpretacją i oceną procesów zachodzących w gospodarce globalnej.

Treści merytoryczne – wykłady: pojęcia międzynarodowych i zagranicznych stosunków gospodarczych. Współczesna gospodarka światowa. Międzynarodowy podział pracy. Teorie handlu międzynarodowego. Polityka handlowa. Integracja gospodarcza. Międzynarodowa polityka ekonomiczna. Międzynarodowe organizacje gospodarcze. Bilans płatniczy. Kursy walutowe i ich determinanty. Makroekonomia gospodarki otwartej. System walutowy a polityka gospodarcza. Integracja gospodarcza.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: współczesna gospodarka światowa a handel międzynarodowy. Polityka wolnego handlu a polityka protekcjonizmu. Instrumenty polityki handlowej. Optymalna polityka handlowa w krajach wysoko-, średnio-; słabo- rozwiniętych. Sankcje gospodarcze. Migracja międzynarodowa. Formy integracji instytucjonalnej. Analiza międzynarodowych stosunków ekonomicznych wybranych państw oraz ich pozycji w światowych rankingach. Ugrupowania integracyjne oraz organizacje międzynarodowe.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia odnoszące się do gospodarki światowej, handlu międzynarodowego, polityki handlowej, integracji gospodarczej, międzynarodowego przepływu

czynników produkcji, walutowych aspektów wymiany międzynarodowej, bilansu płatniczego, migracji międzynarodowej.

Umiejętności (potrafi): identyfikować, analizować oraz prawidłowo interpretować zjawiska ekonomiczne zachodzące w gospodarce światowej, wyjaśnić ich przyczyny i mechanizmy; dokonywać obserwacji i analiz zaawansowanych procesów gospodarczych zachodzących w gospodarce światowej, a także interpretować dane statystyczne oraz najważniejsze wskaźniki ekonomiczne; prawidłowo posługiwać się pojęciami z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w uwarunkowaniach łączących gospodarkę krajową ze światem zewnętrznym.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

10. Międzynarodowe stosunki polityczne

Cel kształcenia: uzyskanie i poszerzenie wiedzy na temat podmiotów, przedmiotów, zasad i reguł obowiązujących we współczesnych stosunkach międzynarodowych, szczególnie w ich politycznym wymiarze (międzynarodowych stosunkach politycznych).

Treści merytoryczne – wykłady: cechy współczesnych stosunków międzynarodowych (SM); istota, treść i formy stosunków międzynarodowych; pojęcie międzynarodowych stosunków politycznych; rozszerzanie: przestrzenne, podmiotowe i przedmiotowe; instytucjonalizacja SM; środowisko międzynarodowe i czynniki jego ewolucji: warunkujące (geograficzne, demograficzne, narodowo-państwowe, ideologiczno-religijne), realizujące (ekonomiczno-techniczne, militarne, organizacyjno-społeczne, osobowościowe). Mocarstwowość we współczesnym świecie, siła państwa (hard i soft power), zróżnicowane wymiary mocarstwowości. Państwo głównym uczestnikiem międzynarodowych stosunków politycznych; powstanie państw; problem uznania państw i rządów; państwa nieuznane, podzielone, powstańcze; terytorium państwa i zwierzchnictwo terytorialne; szczególne formy wjazdu i opuszczenia terytorium państwa; bezpieczeństwo międzynarodowe; hard i soft security; prawo międzynarodowe jako czynnik służący utrzymaniu bezpieczeństwa, bezpieczeństwo zbiorowe; neutralność; prawo do samoobrony, rodzaje operacji pokojowych ONZ; sytuacja napięcia, spór, konflikt, wojna; środki rozwiązywania sporów (dyplomatyczne i sądowe); sfera militarna i bezpieczeństwo (budżety wojskowe, uzbrojenie, handel bronią).

Treści merytoryczne – ćwiczenia: klasyfikacja aktorów życia międzynarodowego (państwa, narody, organizacje, uczestnicy transnarodowi, uczestnicy subpaństwowi. Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa: Stanów Zjednoczonych Ameryki, Chińskiej Republiki Ludowej, Federacji Rosyjskiej, Indii, Brazylii. Konflikty i spory międzynarodowe, źródła i przyczyny konfliktów oraz sporów międzynarodowych, kwestia użycia siły w regulacji konfliktów i sporów międzynarodowych, pokojowe regulowanie konfliktów i sporów międzynarodowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problematykę stosunków międzynarodowych oraz mechanizmy determinujące te stosunki; zakres oraz podstawowe kategorie międzynarodowych stosunków politycznych oraz czynniki kształtujące międzynarodowe stosunki polityczne; przyczyny i przebieg konfliktów zbrojnych i wojen oraz uwarunkowania bezpieczeństwa międzynarodowego na początku XXI wieku.

Umiejętności (potrafi): wytłumaczyć istotę współczesnych stosunków międzynarodowych; dostrzec i ocenić zagrożenie ze strony międzynarodowego terroryzmu; zdefiniować problemy globalne w polityce bezpieczeństwa, problemy polityki bezpieczeństwa w ujęciu ewolucyjnym i prognostycznym; analizować i oceniać przyczyny i przebieg różnorodnych procesów międzynarodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): analizy dokumentów dotyczących stosunków międzynarodowych; pracy indywidualnej i zespołowej oraz do adekwatnej i krytycznej oceny odbieranych treści wraz z potrzebą uzupełniania brakującej wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

11. Partie i systemy partyjne

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy na temat teorii oraz funkcjonowania partii i systemów partyjnych w Polsce i na świecie. Przedstawienie sposobów realizacji interesów społecznych poprzez partie polityczne.

Treści merytoryczne – wykłady: definicje partii politycznych. Geneza partii politycznych. Funkcje partii politycznych. Instytucjonalizacja prawna partii politycznych. Rodziny partii politycznych. Koalicje partyjne, koncepcje gier koalicyjnych. Partie relewantne. System wyborczy a system partyjny. Typologie systemów partyjnych. Podziały socjopolityczne. Pomiar liczby i rozmiaru partii. Podstawy prawne funkcjonowania partii politycznych w Polsce.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: kształtowanie się systemu partyjnego w Polsce po 1989 r. Polskie partie liberalne. Polskie partie konserwatywne, partie socjaldemokratyczne. System partyjny Stanów Zjednoczonych, Włoch, Czech, Węgier. Strategie partii politycznych. Finansowanie partii politycznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): mechanizmy funkcjonowania partii politycznych; struktury polityczne, ekonomiczne i kulturowe; procesy zmian struktur i instytucji politycznych; mechanizmy rządzenia i podejmowania decyzji politycznych.

Umiejętności (potrafi): analizować i wyjaśniać mechanizmy funkcjonowania partii i ugrupowań politycznych; określić rolę państwa, jego instytucji i polityki w życiu społeczeństwa; wyjaśniać kompetencje instytucji społeczno-politycznych; określić rolę człowieka w różnych strukturach społecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

12. Podstawy socjotechniki

Cel kształcenia: zapoznanie z mechanizmami działań socjotechnicznych w różnych obszarach życia społecznego, (w tym życiu prywatnym, zawodowym, w mediach, w polityce) oraz ukazanie wpływu narzędzi socjotechnicznych na decyzje jednostek, grup, instytucji, opinii publicznej.

Treści merytoryczne – wykłady: istota socjotechniki; narzędzia i metody socjotechniki; funkcje socjotechniki; etapy działań socjotechnicznych; reguły socjotechniczne; techniki manipulacji i wywierania wpływu; ewolucja działań socjotechnicznych; etyczny wymiar socjotechniki; efektywność socjotechniki w obszarze mediów i polityki.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza różnych rodzajów wpływu, stosowanych metod i narzędzi socjotechnicznych w wybranych przykładach życia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru mediów i polityki.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe kategorie pojęciowe socjotechniki; metody i narzędzia socjotechniczne wykorzystywane do uzyskania określonego wpływu w przestrzeni społecznej.

Umiejętności (potrafi): identyfikować i analizować zabiegi socjotechniczne z różnych obszarów życia społecznego, a także indywidualnie je stosować z uwzględnieniem wyznaczników etycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): etycznego działania w przestrzeni społecznej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

13. Podstawy stosunków dyplomatycznych i konsularnych

Cel kształcenia: zapoznanie z istotą dyplomacji, zasadami dyplomacji, podmiotami i formami prawa legacji, stopniami dyplomatycznymi i konsularnymi, przywilejami dyplomatycznymi i konsularnymi, podstawowymi zasadami protokołu dyplomatycznego.

Treści merytoryczne – wykłady: Dyplomacja – etymologia, definicje, formy i rodzaje dyplomacji. Z dziejów dyplomacji – rys historyczny, ewolucja form dyplomatycznych. Istota stosunków konsularnych – podmioty uprawnione są do wykonywania funkcji konsularnych, zakres terytorialny i czasowy wykonywania funkcji konsularnych, opłaty konsularne, funkcje konsularne (o charakterze ogólnym oraz szczegółowym). Protokół dyplomatyczny – istota i zastosowanie; pierwszeństwo (precedencja), ceremoniały, tytułatura, umowy, wizyty, organizacja przyjęć. Dyplomacja wojskowa. Normy regulujące stosunki dyplomatyczne i konsularne – prawo dyplomatyczne i jego źródła, prawo konsularne i jego źródła (konwencje wiedeńskie). Prawo legacji i prawo konsulatu (podmioty prawa). Problem przedstawicielstw dyplomatycznych – klasyfikacja członków misji dyplomatycznych i konsularnych, szefów misji, korpus dyplomatyczny, dziekan korpusu, funkcje dyplomatyczne. Przywileje i immunitety dyplomatyczne i konsularne – jako wyraz szczególnej sytuacji prawnej

personelu dyplomatycznego w państwie przyjmującym i jej uzasadnienie, rodzaje i zakres obowiązywania – podmiotowy, terytorialny i czasowy.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza aktów prawnych – materiałów źródłowych: Konwencja Wiedeńska o stosunkach dyplomatycznych z 18 kwietnia 1961 r.; Konwencja Wiedeńska o stosunkach konsularnych z 24 kwietnia 1963 r.; Konwencja Nowojorska o misjach specjalnych z 16 grudnia 1969 r.; Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. Prawo konsularne; Ustawa z dnia 21 stycznia 2021 r. o Służbie zagranicznej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problematykę stosunków międzynarodowych, polityki zagranicznej państwa oraz istoty i mechanizmów funkcjonowania współczesnej dyplomacji; metody i mechanizmy determinujące proces prowadzenia dyplomacji na arenie międzynarodowej.

Umiejętności (potrafi): poddać analizie główne cele polityki zagranicznej i sposoby ich realizacji w kontekście dyplomacji; rozpoznać podstawowe mechanizmy współczesnej dyplomacji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): analizy dokumentów dotyczących polityki zagranicznej i dyplomacji, posiada kompetencje do pracy indywidualnej i zespołowej oraz do adekwatnej i krytycznej oceny odbieranych treści wraz z potrzebą uzupełniania brakującej wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

14. Polityka bezpieczeństwa w Europie

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat polityki bezpieczeństwa w Europie, ukazanie specyfiki bezpieczeństwa na kontynencie europejskim oraz ewolucji uwarunkowań, instrumentów i struktur towarzyszących polityce bezpieczeństwa w Europie; ukazanie nowych zagrożeń dla bezpieczeństwa na kontynencie europejskim i sposobów reagowania na nie.

Treści merytoryczne - wykłady: pojęcie ładu międzynarodowego i specyfika ładu w Europie; konsekwencje I i II wojny światowej dla Europy i jej znaczenia w świecie; rozpad porządku dwubiegunowego i post-zimnowojenne wyzwania dla bezpieczeństwa Europy; Unia Europejska i procesy integracyjne w Europie; polityczne, ekonomiczne i militarne znaczenie Europy w polityce międzynarodowej na początku XXI w.; przyszłość partnerstwa transatlantyckiego; kryzys integracji europejskiej i nowe wyzwania dla bezpieczeństwa kontynentu europejskiego.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza przyczyn i konsekwencji dwóch wielkich wojen w Europie w XX w.; analiza procesów integracji europejskiej – jej etapów i specyfiki; dyskusja na temat znaczenia NATO dla bezpieczeństwa Europy; analiza uwarunkowań i konsekwencji wschodniego rozszerzenia Unii Europejskiej; dyskusja na temat relacji Europy ze Stanami Zjednoczonymi i Rosją oraz efektywności polityki sąsiedztwa Unii Europejskiej; dyskusja na temat znaczenia Europy w świecie na początku XXI w. oraz politycznych i gospodarczych wyzwań dla kontynentu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): procesy polityczne i ekonomiczne zachodzące na kontynencie europejskim oraz uwarunkowania bezpieczeństwa Europy; ewolucję procesów integracji europejskiej; zasady, cele i podstawy prawne polityki bezpieczeństwa Unii Europejskiej; znaczenie partnerstwa transatlantyckiego dla bezpieczeństwa Europy; nowe wyzwania dla bezpieczeństwa Europy i jej pozycji w świecie na początku XXI w.

Umiejętności (potrafi): analizować uwarunkowania polityki bezpieczeństwa w Europie i ich ewolucję; określić fundamentalne czynniki kształtujące bezpieczeństwo Europy po rozpadzie ładu zimnowojennego; określić znaczenie integracji europejskiej i współpracy w ramach NATO dla bezpieczeństwa kontynentu; dostrzec wyzwania stojące przed polityką bezpieczeństwa w Europie na początku XXI w.; rozpoznać i analizować nowe zagrożenia dla bezpieczeństwa Europy i ich potencjalne konsekwencje.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego włączenia się w debatę na temat polityki bezpieczeństwa w Europie i globalnego znaczenia Europy; analizy konsekwencji procesów międzynarodowych dla bezpieczeństwa i rozwoju kontynentu europejskiego; aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, w tym na forum organizacji społecznych zaangażowanych w problematykę bezpieczeństwa Europy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

15. Polityka społeczna

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy o problemach polityki społecznej w zakresie teoretycznym i praktycznym, jak również kształtowanie umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy do oceny procesów społecznych i ich konsekwencji dla społeczeństwa i gospodarki.

Treści merytoryczne – wykłady: geneza i zakres polityki społecznej. Uwarunkowania polityki społecznej. Style i instrumenty polityki społecznej. Sektory, podmioty, poziomy i organizacja polityki społecznej. Diagnoza, ewaluacja i analiza polityki społecznej. Reformy wprowadzające mechanizmy rynkowe do polityki społecznej. Rodzaje i formy aktywnej polityki społecznej. Europejski model socjalny. Internacjonalizacja polityki społecznej.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: rynek pracy jako przedmiot działań polityki społecznej. Ochrona zdrowia w polityce społecznej. Zamożność, dochody, ubóstwo, świadczenia społeczne. Edukacja, wiedza i umiejętności; szkolnictwo i polityka edukacyjna. Dyskryminacja a równouprawnienie. Polityka społeczna wobec procesów migracyjnych. Spory wokół socjalnych funkcji państwa. Lokalna polityka społeczna. Rola trzeciego sektora w polityce społecznej. Dialog społeczny a polityka społeczna.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia, kierunki badań i najważniejsze koncepcje teoretyczne z zakresu polityki społecznej; najważniejsze cechy procesów społecznych i zmian we współczesnym społeczeństwie; związki między konsekwencjami przeobrażeń społecznych i gospodarczych.

Umiejętności (potrafi): wyjaśnić podstawowe kierunki i cechy zmian we współczesnym społeczeństwie; wskazać najbardziej odpowiednie metody wpływania na procesy społeczne z punktu widzenia zapewnienia rozwoju zrównoważonego; wskazać najważniejsze związki między polityką społeczną a gospodarką w praktyce oraz scharakteryzować teoretyczne zależności między obszarami aktywności ludzkiej; wskazać najważniejsze wyzwania dla gospodarki i społeczeństwa płynące ze współczesnych przeobrażeń społecznych oraz instrumenty służące ograniczeniu niekorzystnego wpływu procesów społecznych na gospodarkę.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, osiągając cele społeczne, polityczne i obywatelskie biorąc pod uwagę konsekwencje dla społeczeństwa i gospodarki podejmowanych w sferze społecznej działań; krytycznej oceny poziomu własnej wiedzy i umiejętności, uznania potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

16. Polityka zagraniczna RP

Cel kształcenia: zapoznanie z uwarunkowaniami, procesem ewolucji i podstawowymi kierunkami polskiej polityki zagranicznej oraz przedstawienie podmiotów, narzędzi i metod działania polskiej dyplomacji.

Treści merytoryczne – wykłady: wprowadzenie do polityki zagranicznej państwa. Antecedencje polskiej polityki zagranicznej. Przesłanki reorientacji polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku. Wybrane państwa zachodnie i wschodnie w polskiej polityce zagranicznej. Polska w organizacjach międzynarodowych. Polska wobec procesów integracyjnych w obszarze byłego bloku wschodniego. Polska wobec najważniejszych wyzwań i zagrożeń w polityce światowej.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: uwarunkowania i koncepcje polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku. Opcja euroatlantycka – droga Polski do NATO; stosunki dwustronne z USA. Kierunek europejski w polskiej polityce zagranicznej – droga Polski do Unii Europejskiej; stosunki dwustronne z Niemcami. Kierunek wschodni w polskiej polityce zagranicznej – stosunki dwustronne z Rosją, Białorusią i Ukrainą.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): procesy formułowania celów polityki zagranicznej Polski; zasady podejmowania decyzji przed decydentów politycznych w zakresie stosunków z innymi państwami; uwarunkowania polskiej polityki zagranicznej; zagrożenia i wyzwania dla polskiej polityki zagranicznej.

Umiejętności (potrafi): określić czynniki mające wpływ na polską politykę zagraniczną; analizować dokumenty rządowe i wypowiedzi decydentów politycznych z zakresu polskiej dyplomacji; dostrzec relacje między polityką zagraniczną a zjawiskami i procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi oraz kulturowymi.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym; pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

17. Prawa człowieka

Cel kształcenia: zapoznanie z pojęciem praw i wolności człowieka oraz z międzynarodową ochroną praw i wolności człowieka, a także z ochroną praw człowieka w Polsce.

Treści merytoryczne – wykłady: pojęcie praw człowieka i historyczno-filozoficzne aspekty problemu; aksjologiczne założenia źródeł praw człowieka; prawa człowieka w prawie międzynarodowym oraz w polskim systemie prawnym (Konstytucja 1997, RPO, RPDz., TK), prawa uchodźców w UE i w Polsce.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza podstawowych konwencji i traktatów z zakresu praw człowieka; analiza polskiej Konstytucji i ustaw w RPO; RPDz.; TK.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia związane z prawami człowieka; różnice w ochronie praw jednostki w prawie międzynarodowym i ponadnarodowym; katalog praw człowieka w prawie międzynarodowym.

Umiejętności (potrafi): przedstawić generacje praw i wolności człowieka oraz pogrupować prawa i wolności człowieka według kategorii; stworzyć własną definicję praw człowieka; wskazać drogę skargi indywidualnej i państwowej w ONZ i RE.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, także w zespołach realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie; szanowania praw i wolności innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: wykład; ćwiczenia.

18. Prawo międzynarodowe publiczne

Cel kształcenia: przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu prawa międzynarodowego, norm prawnych rządzących obrotem międzynarodowym; rozumienia podstawowych pojęć i kategorii z dziedziny prawa międzynarodowego i zdolności posługiwania się nimi w praktyce.

Treści merytoryczne – wykłady: ogólne zagadnienia prawa międzynarodowego; definicja prawa międzynarodowego; funkcje prawa międzynarodowego; kształtowanie się prawa międzynarodowego; źródła prawa międzynarodowego; tworzenie prawa międzynarodowego; zawieranie i obowiązywanie umów międzynarodowych; stosowanie prawa międzynarodowego; dostosowanie prawa wewnętrznego do prawa międzynarodowego; prawo międzynarodowe a prawo krajowe; początki prawa międzynarodowego; powstanie i upadek państwa; zakres podmiotowości prawa międzynarodowego; pojęcie terytorium w stosunkach międzynarodowych; zwierzchnictwo terytorialne, nabycie terytorium państwowego; ludność w prawie międzynarodowym; organizacje międzynarodowe; międzynarodowe prawo lotnicze; międzynarodowe prawo morza; obszary morskie, statki morskie wody archipelagowe, morze terytorialne, strefa wyłącznego rybołówstwa, szelf-kontynentalny, strefa ekonomiczna, cieśniny i kanały morskie; podstawowe zasady prawa międzynarodowego.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: uznanie w prawie międzynarodowym; formy i rodzaje uznania; ochrona praw człowieka w prawie międzynarodowym; pojęcie prawa międzynarodowego karnego; zbrodnie międzynarodowe a przestępstwa o charakterze międzynarodowym; podmioty prawa międzynarodowego; organizacje międzynarodowe; organy ONZ a system Narodów Zjednoczonych; Karta Narodów Zjednoczonych; prawo dyplomatyczne i konsularne, źródła prawa dyplomatycznego; ustanawianie stosunków dyplomatycznych; odpowiedzialność w prawie międzynarodowym; koncepcje i przesłanki odpowiedzialność w prawie międzynarodowym; zbrodnie i delikty międzynarodowe; pokojowe załatwianie sporów międzynarodowych; dyplomatyczne środki załatwiania sporów międzynarodowych; sądowe środki załatwiania sporów międzynarodowych; rozstrzyganie sporów przez ONZ; użycie siły w stosunkach międzynarodowych; zakaz użycia siły i wyjątki od zakazu użycia siły; prawo do samoobrony; użycie siły a prawo do samostanowienia; prawo kosmiczne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): normy i reguły determinujące prawo międzynarodowe publiczne, w tym źródła i sposoby działania odpowiednich instytucji; zagadnienia związane z problematyką bezpieczeństwa

w skali międzynarodowej, przyczyny i przebieg związanych z tym procesów; uregulowania prawne i instytucje zajmujące się prawami człowieka w skali międzynarodowej.

Umiejętności (potrafi): interpretować zjawiska, zwłaszcza przyczyny i przebieg procesów związanych z przemianami polityki międzynarodowej i bezpieczeństwa w Europie i na świecie; analizować źródła i przebieg konkretnych procesów zachodzących w środowisku stosunków międzynarodowych oraz prognozować je z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi badawczych; dokonać analizy przyczyn i przebiegu współczesnych problemów bezpieczeństwa międzynarodowego wraz z prognozowaniem wiążących się z tym zagadaniem procesów społecznych w świetle przemian prawnych, politycznych i kulturowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): identyfikowania i stosowania odpowiednich norm prawnych i rozstrzygania konkretnych problemów; uczestniczenia w przygotowaniu projektów społecznych (politycznych, gospodarczych, obywatelskich), uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

19. Przywództwo polityczne w Polsce i na świecie

Cel kształcenia: przekazanie pogłębionej wiedzy na temat procesów determinujących przywództwo polityczne. Kluczowe jest dokładne omówienie teoretycznych aspektów przywództwa politycznego dotyczących definiowania, poziomów, celów i specyfiki funkcjonowania we współczesnych państwach.

Treści merytoryczne – wykłady: teoretyczna różnorodność definiowania przywództwa politycznego w klasycznej i współczesnej literaturze przedmiotu. Teoretyczne koncepcje przywództwa politycznego. Cechy charakterystyczne przywództwa prezydenckiego, przywództwa premierowskiego oraz przywództwa partyjnego. Procedury selekcji przywódców politycznych w ujęciu porównawczym.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: problematyka projektowania i realizacji badań nad przywództwem politycznym. Charakterystyka wybranych przywódców politycznych z Polski i świata. Analiza kompetencji i determinant sprawowania przywództwa politycznego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): najważniejsze koncepcje i typologie przywództwa politycznego; typy i formy przywództwa we współczesnych demokracjach; różnorodne modele sprawowania przywództwa.

Umiejętności (potrafi): analizować i kreować działania związane z pełnieniem ról przywódczych; rozpoznać i porównać czynniki kształtujące efektywne przywództwo; projektować instytucjonalne i indywidualne determinanty osiągania ról przywódczych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym; podejmowania ról przywódczych na różnych etapach i poziomach życia politycznego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

20. Public Relations

Cel kształcenia: zapoznanie z istotą i zasadami skutecznego PR oraz przekazanie umiejętności poprawnego i skutecznego wykorzystania technik i instrumentów PR do działań podejmowanych w przestrzeni publicznej.

Treści merytoryczne - wykłady: definiowanie, rodzaje, funkcje i zadania politycznego PR; instrumenty i techniki PR (np. publicity, media relations, rzecznicstwo prasowe, lobbying); obszary zastosowania PR; psychologiczne aspekty stosowania PR; etyczne aspekty stosowania PR w komunikacji publicznej; rola i zadania PR w zarządzaniu komunikacją instytucji publicznych; miejsce PR w strukturze organizacyjnej jednostek publicznych.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza najczęściej stosowanych technik i instrumentów PR na wybranych przykładach z życia politycznego i publicznego; wpływ PR na opinię publiczną; przygotowanie projektu alternatywnego zarządzania informacją i wizerunkiem w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): proces i zasady prawidłowego i skutecznego zarządzania informacją oraz tworzenia efektywnej komunikacji w przestrzeni publicznej; znaczenie i rolę skutecznej komunikacji publicznej w sytuacjach kryzysowych; wpływ technik i instrumentów PR na kształtowanie opinii społecznej i jej aktywność w życiu politycznym.

Umiejętności (potrafi): zastosować techniki i instrumenty PR adekwatnie do zaistniałej sytuacji komunikacyjnej; modyfikować dotychczasową strategię komunikacyjną do zaistniałej sytuacji kryzysowej; analizować i uwzględniać ewentualne konsekwencje społeczne zastosowanej strategii komunikacyjnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): realizacji przyjętych strategii komunikacyjnych na poziomie komunikowania publicznego w celu realizacji celów społecznych i politycznych; podnoszenia kompetencji zawodowych i społecznych wymagających zarządzania informacją na różnych poziomach instytucji publicznych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

21. Samorząd i polityka lokalna

Cel kształcenia: zaznajomienie z zasadami funkcjonowania samorządu w państwie demokratycznym, ze szczególnym uwzględnieniem samorządu terytorialnego (przykład Polski oraz wybranych państw europejskich). Sposoby prowadzenia polityki lokalnej oraz możliwość czynnego udziału w polityce.

Treści merytoryczne - wykłady: teoretyczne i metodologiczne podstawy badań nad polityką lokalną i samorządem terytorialnym. Pojęcie, definicje oraz rodzaje samorządu. Teorie samorządu terytorialnego. Aparat definicyjny oraz teorie polityki lokalnej. Kształtowanie się samorządu terytorialnego na ziemiach polskich. Samorząd terytorialny w Polsce po 1918 roku. Zasada decentralizacji oraz pomocniczości w funkcjonowaniu administracji publicznej. Podstawy prawne funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce. Finansowanie JST. Społeczeństwo obywatelskie jako filar samorządu terytorialnego i wspólnoty lokalnej.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: działalność jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Podstawy działalności samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Polityczny charakter wspólnoty lokalnej – wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz bezpośredni wyborów wójta, burmistrza, prezydenta miasta. Referendum lokalne jako wyraz demokracji bezpośredniej na szczeblu samorządowym. Zasada funkcjonowania samorządności lokalnej w wybranych krajach członkowskich Unii Europejskiej. Różnorodność systemów samorządowych w Niemczech. System samorządności lokalnej w Czechach, na Słowacji i na Węgrzech. Zasada istnienia samorządu w krajach nadbałtyckich (Litwa, Łotwa i Estonia). Samorząd terytorialny we Włoszech.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problematykę wspólnot lokalnych i ich organizacji politycznej; warunki i formy uczestnictwa w życiu społecznym na różnych jego poziomach.

Umiejętności (potrafi): analizować i wyjaśniać mechanizmy funkcjonowania wspólnot lokalnych i organizacji politycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, także w zespołach realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie; uczestnictwa w budowaniu zinstytucjonalizowanych form aktywności obywatelskiej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

22. System instytucjonalno-prawny Unii Europejskiej

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat systemu instytucjonalnego UE i jej systemu prawnego, zapoznanie z głównymi instytucjami UE, kształtowanie umiejętności rozpoznawania aktów prawnych UE.

Treści merytoryczne – wykłady: główne instytucje UE i ich rola w systemie instytucjonalnym, podział prawa UE i relacje pomiędzy prawem UE a prawem krajowym.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: zadania, kompetencje, kreacja i struktura: RE, RUE, PE i KE. Prawo pierwotne i prawo wtórne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): system instytucji UE, zasadę pierwszeństwa prawa.

Umiejętności (potrafi): określić zadania instytucji UE, wskazać wiążące instrumenty prawa pochodnego UE.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego funkcjonowania w systemie UE, umiejętnej oceny miejsca państwa w systemie unijnym.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

23. System polityczny Polski współczesnej

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat konstytucyjnych podstaw współczesnej Polski, zapoznanie z podstawowymi rozwiązaniami ustrojowymi w Konstytucji RP z 1997 roku, kształtowanie umiejętności rozpoznawania związków pomiędzy organami władzy oraz innymi podmiotami systemu politycznego.

Treści merytoryczne – wykłady: pojęcie ustroju politycznego, jego elementy, podstawowe rozwiązania ustrojowe w Konstytucji RP z 1997 roku (władza ustawodawcza, wykonawcza, sądownicza).

Treści merytoryczne – ćwiczenia: zasada demokratycznego państwa prawa, podział władzy, system rządów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): system aksjologiczny w Konstytucji RP z 1997 roku, zasadę demokratycznego państwa prawa, złożoność systemu rządów w RP.

Umiejętności (potrafi): ulokować poszczególne organy władzy w systemie politycznym oraz wskazać zależności pomiędzy nimi; określić pozycję prawną jednostki w państwie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego funkcjonowania w systemie politycznym współczesnej Polski i w społeczeństwie obywatelskim.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

24. Sztuka wystąpień publicznych

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat sztuki przemawiania, prowadzenia dyskusji, zapoznanie z czynnikami mającymi wpływ na skuteczność przekonywania, kształtowanie umiejętności zabierania głosu, prowadzenia dyskusji, rozpoznawania i obrony przed chwytami erystycznymi.

Treści merytoryczne - wykłady: pojęcie, dzieje i cel retoryki; dyscypliny retoryczne, zasady sztuki retorycznej, figury retoryczne; pojęcie i dzieje erystyki; spór w sensie erystycznym; chwyt erystyczny; komunikacja niewerbalna; perswazja – ujęcia teoretyczne, skuteczność perswazji; psychologiczne mechanizmy kształtowania przekonań; psychospołeczne aspekty wystąpień publicznych.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: praca nad przygotowaniem krótkiego wystąpienia. Analiza najczęściej stosowanych technik erystycznych na przykładzie wybranych debat prezentowanych w mediach. Przygotowanie i prowadzenie dyskusji na wskazany przez siebie temat.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania sztuki wystąpień publicznych, czynniki wpływające na skuteczność perswazji, zasady retoryki i erystyki.

Umiejętności (potrafi): prezentować – na forum publicznym – problemy, poglądy oraz wyniki własnych badań; rozpoznawać i bronić się przed chwytami erystycznymi; dokonać krytycznej oceny treści przekazu medialnego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny posiadanej wiedzy; rozwijania sprawności komunikacyjnej; zachowania się w sposób profesjonalny i zgodny z zasadami uczciwości w pracy zawodowej oraz działalności publicznej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

25. Współczesne doktryny polityczne

Cel kształcenia: zapoznanie z założeniami doktryn politycznych, które zafunkcjonowały od XVIII w. Nabycie umiejętności analizowania i porównywania nurtów doktrynalnych oraz wykorzystywania myśli politycznej do opisu i analizy sytuacji politycznych. Celem jest wypracowanie umiejętności wskazywania elementów myśli politycznej w programach ugrupowań politycznych.

Treści merytoryczne – wykłady: liberalizm klasyczny, konserwatyzm, socjalizm, komunizm, faszyzm, doktryna społeczna Kościoła katolickiego, neoliberalizm, fundamentalizm islamski, anarchizm.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza tekstów źródłowych z różnych nurtów ideologicznych: konserwatyzmu, liberalizmu, neoliberalizmu, komunizmu, socjalizmu, faszyzmu oraz anarchizmu. Analiza klasycznych założeń doktrynalnych i odnoszenie ich do programów politycznych współczesnych partii politycznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): różne nurty w myśli politycznej; różne koncepcje polityki.

Umiejętności (potrafi): dostrzegać relacje między polityką a zjawiskami i procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowymi; wskazać różnice między różnymi nurtami w myśli politycznej i dostrzegać ich obecność w praktyce.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystywania wiedzy z zakresu nauk o polityce w komunikowaniu się z otoczeniem; szanowania różnych poglądów, determinowanych odmiennym podłożem politycznym, kulturowym i społecznym.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

26. Wstęp do ekonomii i gospodarki światowej

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi pojęciami i zagadnieniami z zakresu makro- i mikroekonomii, z podstawowymi teoriami, modelami oraz metodami analizy. Przystąpienie do podstawowych pojęć ekonomicznych i zrozumienie głównych procesów ekonomicznych zachodzących na poziomie mikro- i makroekonomii. Kształtowanie umiejętności wykorzystania podstawowych narzędzi ekonomicznych do analizy i opisu realnych problemów ekonomicznych.

Treści merytoryczne – wykłady: wprowadzenie do mikro- i makroekonomii. Geneza ekonomii. Historia myśli ekonomicznej oraz główne nurty współczesnej myśli ekonomicznej. Gospodarka światowa i jej ewolucja. Systemy gospodarcze i rola państwa w gospodarce rynkowej. Dochód narodowy i wzrost gospodarczy. Koniunktura gospodarcza. Pieniądz i system pieniężny w gospodarce rynkowej. Budżet i polityka fiskalna. Polityka monetarna. Inflacja. Rynek pracy i bezrobocie. Rozwój gospodarczy a gospodarka otwarta. Analiza problemów globalnych wpływających na światową gospodarkę. Globalizacja, regionalizacja, rynkowa transformacja.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: analiza ekonomiczna. Potrzeby, rzadkość dóbr i wybory konsumentów. Korzyści i koszty alternatywne. Teoria wyboru konsumenta. Popyt, podaż, rynek. Przedsiębiorstwo jako podmiot gospodarowania. Wzrost a rozwój gospodarczy. Czynniki kształtujące procesy gospodarki światowej. Współczesne zmiany na gospodarczej mapie świata. Rola gospodarek wschodzących w procesie współczesnej gospodarki światowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia, procesy i zasady z zakresu mikro- i makroekonomii; wykazuje rozszerzoną znajomość na temat przemian i mechanizmów współczesnej gospodarki światowej; związki między agregatami obejmującymi całą gospodarkę narodową oraz mikroekonomii; uwarunkowania podejmowania decyzji przez podstawowe podmioty mikroekonomiczne; podstawowe procesy makroekonomiczne; czynniki wpływające na przemiany dokonujące się we współczesnej gospodarce światowej.

Umiejętności (potrafi): wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu ekonomii oraz dyscyplin pokrewnych w celu analizy problemów gospodarczych; analizować podstawowe modele mikroekonomiczne oraz przewidywać ewentualne skutki dla gospodarki; identyfikować główne zagadnienia oraz czynniki kształtujące współczesną gospodarkę światową; formułować własną ocenę analizowanych zjawisk na podstawie znajomości empirycznych i teoretycznych ustaleń współczesnej ekonomii.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): analizy i oceny dynamicznych zmian w gospodarce krajowej i globalnej; dążenia do doskonalenia wiedzy przez całe życie; prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów związanych z ograniczonością zasobów i skłonnością do ryzyka, które są podstawą decyzji ekonomicznych; uczenia się wielopłaszczyznowego postrzegania problemów związanych z funkcjonowaniem gospodarek.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

27. Przedmiot do wyboru I

1) Polityka państw południowego Bałtyku

Cel kształcenia: zaznajomienie z regionalnymi i lokalnymi uwarunkowaniami rozwoju państw południowego Bałtyku, specyfiką przemian politycznych, społecznych i gospodarczych, jak również stosunków międzynarodowych i współpracy transgranicznej między państwami i regionami południowego Bałtyku.

Treści merytoryczne – wykłady: pojęcie basenu Morza Bałtyckiego; państwa bałtyckie, państwa i regiony południowego Bałtyku; relacje między Polską a Litwą, Polską a obwodem kaliningradzkim Rosji, Litwą a obwodem kaliningradzkim; współpraca transgraniczna; Rosja jako czynnik wpływu w rejonie południowego Bałtyku.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: polityka społeczna i gospodarcza Polski, Litwy i Rosji w obwodzie kaliningradzkim; współpraca transgraniczna – podejście programowe: programy współpracy

transgranicznej Interreg/TACIS, projekty Rady Państw Morza Bałtyckiego, fundusze norweskie na rzecz współpracy w basenie Morza Bałtyckiego, inne programy i fundusze.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): tranzycję współczesnych stosunków międzynarodowych w ujęciu regionalnym; główne poziomy relacji między państwami i regionami południowego Bałtyku.

Umiejętności (potrafi): interpretować dynamikę przemian wewnętrznych i zewnętrznych państw i regionów południowego Bałtyku; wyjaśnić źródła zagrożeń bezpieczeństwa międzynarodowego w regionie południowego Bałtyku.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): oceny źródeł przemian politycznych i społecznych; aktywnego uczestnictwa w sferze publicznej na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

2) Studia nad regionem warmińsko-mazurskim

Cel kształcenia: zrozumienie procesów historycznych zachodzących w regionie warmińsko-mazurskim, dostrzeganie związków historii regionu z historią Polski i Europy, dokonywanie ocen wydarzeń historycznych oraz ich wzajemnych relacji. Dostrzeganie wielokulturowości regionu, identyfikowanie problemów społecznych i ekonomicznych mieszkańców.

Treści merytoryczne - wykłady: główne wydarzenia historyczne i polityczne regionu określanego współcześnie jako „Warmia i Mazury”; podstawowe zasady funkcjonowania systemów politycznych na tych terenach; wskazanie głównych problemów społeczno-ekonomicznych regionu oraz potencjału rozwoju regionu; problematyka współpracy z sąsiadami (euroregiony).

Treści merytoryczne – ćwiczenia: w części historycznej poruszane są m.in. kwestie: podbój Prus przez zakon krzyżacki XIII w.; znaczenie (mit) bitwy pod Grunwaldem; polityka i gospodarka Prus Książęcych i Prus Królewskich; specyfika Prus Książęcych jako kraju wielu języków i kultur; uzyskanie przez Hohenzollernów suwerenności w Prusach i powstanie Królestwa; relacje Prus z Rzeczpospolitą; Prusy Wschodnie jako zacofana prowincja Niemiec. W części dotyczącej współczesności m.in. diagnozowane są problemy społeczne i ekonomiczne regionu; analizowane zmiany systemu politycznego, podziału i zmiany kompetencji samorządu terytorialnego na przykładzie regionu; analizowane dokumenty strategiczne rozwoju regionu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy historii regionu, w tym zmieniających się przynależności państwowych, struktury narodowościowej, różnorodności kultur.

Umiejętności (potrafi): analizować i wyjaśniać przyczyny zmian etnicznych, zmian granic i zmian systemów politycznych na terenie Warmii i Mazur; określić rolę państwa w życiu narodu; analizować procesy polityczne zachodzące w społeczeństwach.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wzmacniania więzi łączących ze wspólnotą lokalną i środowiskiem społecznym regionu; dalszego studiowania i rozwoju zawodowego; ponoszenia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i politycznego kraju i Europy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

28. Przedmiot do wyboru II

1) Paradyplomacja samorządów terytorialnych

Cel kształcenia: uzyskanie i poszerzenie wiedzy na temat aktywności zagranicznej (paradyplomacji) samorządów terytorialnych – jednego z wymiarów polityki zagranicznej państwa i współczesnych stosunków międzynarodowych. Jest to element budowania bezpieczeństwa międzynarodowego, uczestnictwa w europejskich procesach integracyjnych, wpisując się w koncepcję MLG – zarządzania wielopoziomowego.

Treści merytoryczne - wykłady: paradyplomacja – ustalenia terminologiczne; istota, przejawy (współpraca transgraniczna, euroregionalna, partnerstwa regionalne i lokalne, miasta bliźniacze, członkostwo w organizacjach i zrzeszeniach międzynarodowych, przedstawicielstwa za granicą), przesłanki nawiązywania współpracy, czynniki ją stymulujące i utrudniające; paradyplomacja a dyplomacja.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: podstawy prawne paradyplomacji w Polsce i struktury ją wspierające; regiony jako aktorzy stosunków międzynarodowych; samorządowy wymiar polskiej polityki zagranicznej; praktyka paradyplomacji; jej skala w Polsce – analiza badań ogólnopolskich

i regionalnych; przykłady w Polsce i na świecie; polskie euroregiony; polskie samorządy w sieciach transnarodowych; paradyplomacja polskich województw (w tym warmińsko-mazurskiego).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problematykę stosunków międzynarodowych i polityki zagranicznej państwa w jej ujęciu wielopoziomym oraz znaczenie aktorów pozapaństwowych; istotę paradyplomacji, jej skalę, metody i mechanizmy ją determinujące.

Umiejętności (potrafi): wytłumaczyć istotę paradyplomacji, jej przejawy, motywy, czynniki stymulujące i utrudniające paradyplomację oraz jej znaczenie we współczesnych stosunkach międzynarodowych; poddać analizie główne cele paradyplomacji oraz zestawić je z celami polityki zagranicznej państwa.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): analizy dokumentów dotyczących paradyplomacji samorządów terytorialnych; pracy indywidualnej i zespołowej oraz adekwatnej i krytycznej oceny odbieranych treści, uzupełniania brakującej wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

2) Rywalizacja państw we współczesnym świecie

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat zasad i reguł obowiązujących we współczesnych stosunkach międzynarodowych, kwestii mocarstwowości we współczesnym świecie, problematyki siły – potęgi współczesnych państw (hard i soft power), na wybranych przykładach.

Treści merytoryczne - wykłady: mocarstwowość – przykłady z historii oraz ze współczesności, siła państwa, twarde i miękkie elementy potęgi, zróżnicowane wymiary mocarstwowości. Potęga a geografia, potęga a demografia, potęga a pieniądz, potęga w sieci.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: rywalizacja o potęgę z uwzględnieniem uwarunkowań państwowych, regionalnych i geopolitycznych. Wzrost potęgi Azji, Europa a potęga, Ameryka a potęga, rywalizacja o hegemonię – perspektywy na przyszłość; rys historyczny potęgi, potęga a państwo. Potęga poszczególnych państw: Stanów Zjednoczonych Ameryki, Chin, Rosji, Indii, Japonii, Brazylii, Wielkiej Brytanii, Francji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problematykę stosunków międzynarodowych, polityki zagranicznej państwa oraz istoty potęgi państw; metody i mechanizmy determinujące rywalizację oraz współpracę między państwami.

Umiejętności (potrafi): poddać analizie główne cele polityki zagranicznej wybranych państw oraz sposoby ich realizacji; wytłumaczyć istotę i determinanty potęgi państwa w stosunkach międzynarodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): analizy dokumentów dotyczących stosunków międzynarodowych oraz odnoszących się do polityki zagranicznej i bezpieczeństwa poszczególnych państw; pracy indywidualnej i zespołowej oraz do adekwatnej i krytycznej oceny odbieranych treści wraz z potrzebą uzupełniania brakującej wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

29. Przedmiot do wyboru III

1) Aktualne problemy międzynarodowe

Cel kształcenia: poszerzenie wiedzy na temat najbardziej aktualnych problemów współczesnego świata oraz procesów i zjawisk zachodzących w stosunkach międzynarodowych w XXI wieku.

Treści merytoryczne: pojęcie i istota wyzwań oraz zagrożeń w stosunkach międzynarodowych; katalog aktualnych problemów międzynarodowych; globalna zmiana układu sił; ograniczenie roli państwa w stosunkach międzynarodowych i wzrost znaczenia uczestników transnarodowych; kryzys procesu instytucjonalizacji stosunków międzynarodowych, na przykładzie ONZ, OBWE, UE; globalne problemy społeczne np.: kryzys demograficzny, migracje, depopulacja, ubóstwo; zagadnienia dotyczące głównych problemów gospodarczych współczesnego świata (np. kryzys energetyczny, kryzys żywnościowy); ochrona środowiska naturalnego – zagrożenia i metody ochrony; społeczność międzynarodowa wobec problemu ochrony zdrowia w skali globalnej; internacjonalizacja wojen i konfliktów zbrojnych; dekompozycja systemu kontroli zbrojeń i rozbrojenia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): najważniejsze podmioty oraz procesy zachodzące w stosunkach międzynarodowych w sferze politycznej, ekonomicznej, społecznej i bezpieczeństwa.

Umiejętności (potrafi): zdiagnozować i przeanalizować główne problemy współczesnych stosunków międzynarodowych; wykorzystać charakterystyczną dla stosunków międzynarodowych nomenklaturę pojęciową; dostrzec zagrożenia i wyzwania stojące przed uczestnikami stosunków międzynarodowych w skali globalnej i regionalnej

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego udziału w życiu publicznym, w tym do działań na rzecz poszerzania percepcji otaczającego go środowiska międzynarodowego; krytycznej analizy poziomu własnych kompetencji oraz poszukiwania nowych dróg samodoskonalenia.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

2) Globalizacja we współczesnym świecie

Cel kształcenia: poznanie globalizacji jako jednej z głównych tendencji współczesnych stosunków międzynarodowych, zapoznanie się z historycznym rozwojem procesu globalizacji oraz podstawowymi teoriami dotyczącymi globalizacji współczesnego świata.

Treści merytoryczne: pojęcie i istota procesów globalizacji we współczesnym świecie; zakres przedmiotowy procesów globalizacji; podstawowe teorie globalizacji; geneza i uwarunkowania globalizacji współczesnych stosunków międzynarodowych; procesy globalizacji a środowisko międzynarodowe; globalizacja a pozycja państwa w stosunkach międzynarodowych; globalizacja zagrożeń – wymiar gospodarczy, społeczny, kulturowo-cywilizacyjny, militarny i polityczny (np. problemy ludnościowe, żywnościowe, zdrowotne, energetyczne, ekologiczne, dysproporcje rozwojowe, terroryzm międzynarodowy).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): genezę oraz przesłanki rozwoju procesów globalizacji we współczesnym świecie; wpływ globalizacji na środowisko międzynarodowe oraz na rolę państwa we współczesnych stosunkach międzynarodowych.

Umiejętności (potrafi): uchwycić istotę procesów związanych z globalizacją; zebrać informacje na temat poszczególnych problemów globalnych współczesnego świata; dostrzec zarówno pozytywną jak i negatywną stronę globalizacji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego udziału w życiu publicznym, w tym do działań na rzecz poszerzania swej wiedzy na temat globalizacji; krytycznej analizy wpływu globalizacji na życie społeczne, polityczne i gospodarcze.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

30. Przedmiot do wyboru IV

1) Polarity in International Relations

Cel kształcenia: uzyskanie i poszerzenie wiedzy na temat koncepcji i zjawiska biegunowości w stosunkach międzynarodowych, jej uwarunkowań globalnych i regionalnych oraz omówienie wyzwań z tym związanych. Zastosowanie podejścia systemowego w stosunkach międzynarodowych, z uwzględnieniem zmiennych systemowych, struktury systemu czy modeli systemów.

Treści merytoryczne - wykłady: system międzynarodowy jako kategoria w nauce o stosunkach międzynarodowych. Ład międzynarodowy – istota, przykłady. Polaryzacja systemu międzynarodowego, systemy: jednobiegunowy, dwubiegunowy, trójbiegunowy, wielobiegunowy, bezbiegunowość.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: układ sił jako najważniejsza cecha każdego systemu międzynarodowego. Globalny układ sił i jego wymiary. Koncepcja biegunowości w systemach międzynarodowych w XX i XXI wieku.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): istotę i rolę koncepcji i zjawiska biegunowości w stosunkach międzynarodowych oraz jego uwarunkowań; istotę ładu międzynarodowego i jego przykłady.

Umiejętności (potrafi): określać mechanizm powstawania, rozwoju i rozpadu ładów oraz systemów międzynarodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznego i twórczego myślenia; rozwiązywania problemów poznawczych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

2) Stany Zjednoczone Ameryki we współczesnych stosunkach międzynarodowych

Cel kształcenia: analiza źródeł amerykańskiej mocarstwowości oraz supermocarstwowości; omówienia uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych amerykańskiej potęgi; analiza relacji USA z najważniejszymi podmiotami stosunków międzynarodowych – państwowymi oraz pozapaństwowymi; omówienie wyzwań dla pozycji USA na arenie międzynarodowej w XXI wieku.

Treści merytoryczne – wykłady: terminologia z zakresu potęgotetrii w odniesieniu do ewolucji pozycji Stanów Zjednoczonych Ameryki w stosunkach międzynarodowych; Hegemonia USA w świetle teorii stosunków międzynarodowych – realizm, neorealizm, liberalizm, neoliberalizm; USA w układzie bipolarnym v. USA w systemie jednobiegunowym; Atrybuty amerykańskiej supermocarstwowości; Amerykańska wyjątkowość – soft power. Zmierzch amerykańskiej dominacji ?

Treści merytoryczne – ćwiczenia: rola i pozycja USA we współczesnych stosunkach międzynarodowych; Relacje USA z sojusznikami (Kanada, Wielka Brytania, Niemcy, Francja, Polska, Izrael, Japonia, Korea Południowa, Australia), rywalami (Chiny), wrogami (Rosja, Iran, Korea Północna). Miejsce USA w wybranych organizacjach międzynarodowych. Wyzwania amerykańskiego przywództwa.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): najważniejsze wydarzenia w procesie ewolucji roli i pozycji Stanów Zjednoczonych na świecie; atrybuty amerykańskiej supermocarstwowości; wybrane kierunki amerykańskiej aktywności na świecie; główne procesy zmian w przestrzeni globalnej oddziałujących na globalną pozycję USA.

Umiejętności (potrafi): krytycznie analizować amerykańską politykę zagraniczną i bezpieczeństwa; określać mechanizm powstawania, rozwoju i rozpadu mocarstw.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznego i twórczego myślenia.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

31. Przedmiot do wyboru V

1) Cywilizacje świata

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy o cywilizacjach świata kształtujących obraz stosunków politycznych wewnątrz państw i stosunków międzynarodowych.

Treści merytoryczne: pojęcia kultury i cywilizacji; nauka o cywilizacjach; teorie cywilizacji (Feliksa Konecznego, Antona Hilckmana, Arnolda Josepha Toynbee'ego), teoria geopolityczna Samuela Phillipisa Huntington; historia cywilizacji Wschodu; historia cywilizacji Zachodu, dominujące cywilizacje świata (kryterium religijne: chrześcijańska, islamska; kryterium geograficzne: afrykańska, chińska, japońska, hispanoamerykańska).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie cywilizacji; najważniejsze teorie cywilizacji; historię kształtowania się poszczególnych cywilizacji świata; kryteria podziału cywilizacji; procesy wpływające na zmiany cywilizacyjne; znaczenie geografii, polityki, ekonomii dla obrazu współczesnych cywilizacji; procesy kształtujące cywilizację wirtualną.

Umiejętności (potrafi): racjonalnie oceniać złożone cywilizacje świata oraz analizować motywy i wzory ludzkich zachowań charakterystyczne dla różnych cywilizacji świata.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa obywatelskiego; szanowania różnic w punktach widzenia, determinowanych odmiennymi cywilizacyjnie procesami nabywania kompetencji kulturowych, podłożem politycznym, kulturowym i społecznym różnych cywilizacji; ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

2) Religie współczesnego świata

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy o religiach współczesnego świata, ich historii i znaczeniu dla stosunków międzynarodowych oraz kształtowania stosunków politycznych.

Treści merytoryczne: nauki religiologiczne (filozofia religii, historia religii; etnografia religii; teologia religii niechrześcijańskich, religioznawstwo, fenomenologia religii, psychologia religii, geografia religii, socjologia religii; politologia religii; krytyka religii); definicje religii (w sensie szerokim i w sensie ścisłym); religia a nauka; religia a etyka; religia a estetyka; klasyfikacja religii (genetyczna,

oparta na pojęciu bóstwa) podział religii (plemienne, narodowe, uniwersalistyczne, naturalne, martwe); podział Erich Fromma (religie autorytarne i humanistyczne); największe religie współczesnego świata (chrześcijaństwo, islam, hinduizm, buddyzm, judaizm, sikhizm, bahaizm); nowe ruchy religijne; religia w świecie wirtualnym; religia jako narzędzie manipulacji w polityce.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie religii; historię i miejsce religii w poszczególnych państwach świata; podział religii; wielkie religie świata; znaczenie religii w polityce i stosunkach międzynarodowych; wirtualne obrazy religii współczesnego świata.

Umiejętności (potrafi): racjonalnie oceniać złożone stosunki religijne świata oraz analizować motywy i wzory ludzkich zachowań charakterystycznych dla różnych wyznań i odłamów religii świata; opisywać, analizować oraz interpretować współczesne procesy religijne – w tym niewiarę.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa obywatelskiego; szanowania różnic w punktach widzenia, determinowanych odmiennym podłożem politycznym, kulturowym i społecznym religii na świecie; ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

32. Przedmiot do wyboru VI

1) Międzynarodowe stosunki wojskowe

Cel kształcenia: opanowanie podstawowej wiedzy w zakresie: genezy ewolucji stosunków wojskowych w stosunkach międzynarodowych na przestrzeni dziejów, roli i wpływu siły wojskowej (militarnej) w stosunkach wojskowych, cywilnej kontroli nad siłami zbrojnymi, dyplomacji wojskowej, problematyki rozbrojenia i kontroli zbrojeń oraz militarnych aspektów bezpieczeństwa RP. Ponadto ukazanie różnych zachowań i działań uczestników stosunków wojskowych w systemach międzynarodowych i polityki bezpieczeństwa.

Treści merytoryczne - wykłady: rola i miejsce stosunków wojskowych w obszarze stosunków międzynarodowych. Zasadnicze pojęcia i ewolucja znaczenia i roli sił zbrojnych. Rola i miejsce sił zbrojnych w państwie. Sojusze polityczno-wojskowe. Typy i modele sił zbrojnych. Rodzaje sił zbrojnych i ich struktury. Dowodzenie siłami zbrojnymi. Sztaby. Siły zbrojne w wojnach i konfliktach zbrojnych. Stosunki wojskowe w starożytności (wybrane zagadnienia). Stosunki wojskowe w Średniowieczu, epoce Odrodzenia i Oświecenia (wybrane zagadnienia). Stosunki wojskowe od XIX do wybuchu I Wojny Światowej (wybrane zagadnienia). I wojna światowa (wybrane zagadnienia). Stosunki wojskowe w latach 1918-1939 (wybrane zagadnienia). II wojna światowa (wybrane zagadnienia). NATO – podstawowy element bezpieczeństwa europejskiego i transatlantyckiego. Kontrola nad siłami zbrojnymi w państwach demokratycznych.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: kontrola nad armią w państwach niedemokratycznych. Wojskowe zamachy stanu, w ujęciu historycznym i współcześnie. I wojna w Zatoce Perskiej – przyczyny, przebieg i skutki. II wojna w Zatoce Perskiej – przyczyny, przebieg i skutki. Konflikt na wschodniej Ukrainie jako przykład wojny hybrydowej. Współczesne Siły Zbrojne RP. Siły Zbrojne RP w operacjach NATO i ONZ. Porozumienia w sprawie kontroli zbrojeń i rozbrojenia. Przemysł zbrojeniowy i handel bronią. Współczesne wojny i konflikty zbrojne. Dyplomacja wojskowa. Siły zbrojne Stanów Zjednoczonych - mocarstwa globalnego, Federacji Rosyjskiej, Chin, Izraela. Współpraca cywilno-wojskowa (CIMIC). Wsparcie przez państwo-gospodarza (HNS). Współpraca wojskowa Polski z państwami sąsiadującymi.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia w zakresie roli oraz miejsca sił zbrojnych w państwie; współpracę cywilno-wojskową (CIMIC) oraz wsparcie przez państwo-gospodarza (HNS); zasady cywilnej kontroli nad armią; rolę i znaczenie kontroli zbrojeń we współczesnym świecie; genezę, rolę i miejsce stosunków wojskowych w obszarze stosunków międzynarodowych w wybranych okresach historycznych; klasyfikację i typologię sojuszy polityczno-wojskowych; przemysł zbrojeniowy i handel bronią; charakterystykę sił zbrojnych wybranych państw świata; wybrane wojny i konflikty zbrojne; uwarunkowania kontroli nad armią w państwach niedemokratycznych oraz wojskowych zamachów stanu; uwarunkowania kontroli nad armią w państwach demokratycznych; główne założenia kontroli zbrojeń i rozbrojenia; organizację i zadania Sił Zbrojnych RP.

Umiejętności (potrafi): analizować współczesne wojny i konflikty zbrojne na świecie, siły zbrojne wybranych państw świata; interpretować zmiany w strukturze dowodzenia Sił Zbrojnych RP oraz

przeznaczenie i zadania rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk; rozwiązywać złożone problemy bezpieczeństwa militarnego i stosunków wojskowych w skali globalnej, regionalnej i transatlantyckiej, weryfikować postanowienia i treści układów polityczno-wojskowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, zastosowania zdobytej wiedzy na wszystkich szczeblach struktur organizacyjnych bezpieczeństwa narodowego i wewnętrznego RP; dbałości o wysoki poziom wiedzy; postępowania zgodnie z normami i zasadami etycznymi; pracy zespołowej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

2) Współczesne konflikty zbrojne

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy i umiejętności w zakresie: znajomości terminologii w zakresie studiów nad konfliktami zbrojnymi oraz ich rozwiązywaniem; właściwego zastosowania najważniejszych koncepcji teoretycznych dotyczących przyczyn wybuchu konfliktów zbrojnych, specyfiki ich przebiegu oraz metod ich rozwiązywania; istoty problemu prywatyzacji przemocy; wpływu postępu technologicznego na ewolucję konfliktów zbrojnych; oceny skutków konfliktów zbrojnych oraz efektywności działań służących ich rozwiązaniu; charakteryzowania wybranych konfliktów zbrojnych.

Treści merytoryczne - wykłady: definicja, typologie i klasyfikacje konfliktów zbrojnych. Teorie ewolucji, przyczyn i źródeł konfliktów zbrojnych. Koncepcje dotyczące przebiegu współczesnych konfliktów zbrojnych. Wpływ technologii na intensywność i przebieg konfliktu. Wymiar etyczny i kulturowy współczesnych konfliktów zbrojnych (w tym kwestia świadomości międzykulturowej, etyki w konfliktach zbrojnych, idea wojny sprawiedliwej, interwencji humanitarnej). Nieregularne działania zbrojne, w tym partyzantka i operacje przeciwpartyzanckie, wojny asymetryczne (hybrydowe). Prywatyzacja przemocy i problem udziału prywatnych firm wojskowych w działaniach zbrojnych.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: współczesne konflikty zbrojne – ujęcie statystyczne, rozkład geograficzny i intensywność. Badanie roli mediów we współczesnych konfliktach zbrojnych. Rozwiązywanie konfliktów zbrojnych - prewencja (formy i przejawy, rola wczesnego ostrzegania, sposoby wykorzystania przez organizacje międzynarodowe). Tworzenie i utrzymywanie pokoju (peacekeeping i peacemaking) w drodze negocjacji i/lub interwencji. Dopuszczalność i rola interwencji militarnej państw trzecich. Budowanie pokoju i odbudowa po konflikcie. Charakterystyka wybranych współczesnych konfliktów zbrojnych. Próba prognozy dalszej ewolucji konfliktów zbrojnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): rozszerzone pojęcia i kategorie z zakresu studiów nad konfliktami zbrojnymi oraz najważniejsze koncepcje teoretyczne dotyczące przyczyn wybuchu konfliktów zbrojnych, specyfiki ich przebiegu i metod ich rozwiązywania; czynniki religijne, cywilizacyjne, kulturowe warunkujące pokojowe relacje między ludźmi, grupami i państwami; wpływ mediów i prywatyzacji przemocy oraz postępu technologicznego na ewolucję konfliktów zbrojnych.

Umiejętności (potrafi): analizować przyczyny, przebieg oraz skutki współczesnych konfliktów zbrojnych; krytycznie ocenić efektywność działań podejmowanych w zakresie rozwiązywania konfliktów zbrojnych na wybranych przykładach.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wielokierunkowego przewidywania konsekwencji działań podejmowanych w celu rozwiązania konfliktu zbrojnego; krytycznej oceny poziomu własnej wiedzy i umiejętności, uznania potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

33. Przedmiot do wyboru VII

1) Polityka zagraniczna Ukrainy

Cel kształcenia: zapoznanie z pojęciem polityki zagranicznej, rolą i miejscem Ukrainy na arenie międzynarodowej, z celami przyświecającymi polityce zagranicznej Ukrainy oraz zmianami zachodzącymi w jej obrębie na poszczególnych etapach niepodległości.

Treści merytoryczne: pojęcie polityki zagranicznej. Droga do niepodległości i uznanie międzynarodowe Ukrainy. Uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne polityki zagranicznej Ukrainy. Polityka zagraniczna Ukrainy w pierwszych latach niepodległości, wielowektorowość polityki zagranicznej za prezydentury Ł. Kuczmy, europejski i euroatlantycki wybór W. Juszczenki, zwrot w kierunku Rosji za prezydentury W. Janukowycza, Euromajdan i powrót na drogę europejskiej i euroatlantyckiej integracji. Integracja europejska i euroatlantycka Ukrainy w kontekście relacji z Rosją. Perspektywy członkostwa w UE i NATO.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie polityki zagranicznej, uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne polityki zagranicznej Ukrainy, cele przyświecające polityce zagranicznej Ukrainy na poszczególnych etapach niepodległości, działania podejmowane na rzecz zacieśnienia współpracy z UE i NATO, politykę Ukrainy wobec wybranych państw świata, zmiany zachodzące w zakresie stosunku społeczeństwa ukraińskiego wobec idei przystąpienia Ukrainy do UE i NATO.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie zdobywać i utrzymywać wiedzę; wyjaśniać zmiany zachodzące w obszarze polityki zagranicznej Ukrainy; określać rolę Ukrainy w stosunkach międzynarodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dalszego zgłębiania wiedzy z zakresu polityki zagranicznej Ukrainy, propagowania zdobytej wiedzy, formułowania i wyrażania własnych opinii, samodzielnej analizy polityki zagranicznej Ukrainy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

2) System polityczny Ukrainy

Cel kształcenia: zapoznanie z teorią współczesnych systemów politycznych i z rozwiązaniami instytucjonalno-prawnymi stosowanymi w niepodległej Ukrainie. Przedstawienie ewolucji systemu politycznego, przybliżenie systemu organów państwowych, systemu partyjnego i systemu wyborczego Ukrainy. Ukazanie podobieństw i różnic istniejących pomiędzy rozwiązaniami ustrojowymi stosowanymi na poszczególnych etapach niepodległości.

Treści merytoryczne: pojęcie systemu politycznego. Podsystemy i funkcje systemu politycznego. Klasyfikacja systemów politycznych. Konstytucja jako nadrzędny akt prawny i wyznacznik systemu politycznego. Zasady konstytucyjno-prawne państw demokratycznych. Instytucje demokratycznych systemów politycznych. Władza ustawodawcza, władza wykonawcza, władza sądowa, partie polityczne, systemy partyjne, systemy wyborcze, grupy interesów. System polityczny Ukrainy a systemy polityczne wybranych państw świata – podobieństwa i różnice.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): rozwiązania instytucjonalno-prawne stosowane w niepodległej Ukrainie; ewolucję systemu politycznego, systemu organów państwowych, systemu partyjnego i systemu wyborczego Ukrainy; podobieństwa i różnice istniejące pomiędzy rozwiązaniami ustrojowymi stosowanymi na poszczególnych etapach niepodległości.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie zdobywać i utrzymywać wiedzę; wyjaśniać zmiany zachodzące w systemie politycznym Ukrainy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dalszego zgłębiania wiedzy z zakresu systemu politycznego Ukrainy; propagowania zdobytej wiedzy oraz obserwowania i analizowania zmian ustrojowo-politycznych zachodzących w Ukrainie.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

34. Przedmiot do wyboru VIII

1) Dylematy członkostwa Polski w Unii Europejskiej

Cel kształcenia: poznanie uwarunkowań członkostwa państwa w UE; zależności kompetencyjnych i prawnych pomiędzy UE a państwem członkowskim.

Treści merytoryczne – wykłady: problematyka pierwszeństwa i nadrzędności prawa; kwestia suwerenności państwa w UE (aspekt „jądra suwerennościowego”); zakres kompetencji UE i ich rozszerzanie; kwestia strefy Euro.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: problem reprezentacji państwa w instytucjach UE (zwłaszcza w Radzie Europejskiej). Analiza orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego w aspekcie członkostwa Polski w UE; analiza zmiany pozycji ustrojowej polskich organów władzy po akcesji państwa do UE.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania prawne związane z członkostwem Polski w UE; podstawowe zasady podziału kompetencji.

Umiejętności (potrafi): wskazać kompetencje polskich organów stanowiące o suwerenności państwa; określić hierarchię aktów prawnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomej oceny relacji Polska a UE; prowadzenia merytorycznej dyskusji dotyczącej członkostwa państwa w UE; funkcjonowania w UE.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

2) Władza wykonawcza w Polsce

Cel kształcenia: celem przedmiotu jest zapoznanie z funkcjonowaniem władzy wykonawczej w Polsce z uwzględnieniem relacji kompetencyjnych wewnątrz egzekutywy; poznanie specyfiki systemu rządów w Polsce – w aspekcie normatywnym oraz praktyki ustrojowej.

Treści merytoryczne – wykłady: geneza systemu rządów w Konstytucji RP z 1997 r., charakterystyka modelu parlamentarno-gabinetowego zrationalizowanego; zadania i kompetencje Rady Ministrów i prezydenta RP.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: sposób kreacji Rady Ministrów, dymisja Rady Ministrów, zadania prezydenta RP.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę systemu rządów w RP; relacje ustrojowe pomiędzy władzą wykonawczą a ustawodawczą oraz wewnątrz wykonawczej.

Umiejętności (potrafi): określić zadania Rady Ministrów i jej zakres odpowiedzialności; określić ustrojową pozycję prezydenta RP.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): fachowej oceny funkcjonowania egzekutywy w Polsce oraz politycznego zachowania piastunów władzy wykonawczej; funkcjonowania w systemie organów państwowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

35. Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa I

Cel kształcenia: zapoznanie ze specyfiką i zasadami pisania pracy licencjackiej, kształtowanie umiejętności pracy naukowo-badawczej, opracowanie struktury pracy.

Treści merytoryczne: zapoznanie się z propozycjami tematyki badawczej; dyskusja nad możliwościami realizacyjnymi prowadzenia badań; wybór i opracowanie tematu oraz problematyki badawczej zgodnie z prezentowanymi zainteresowaniami badawczymi; omówienie etyki prowadzenia badań; zapoznanie z zasadami opracowywania struktury pracy, sporządzania bibliografii i przypisów; przygotowanie koncepcji pracy dyplomowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady projektowania i etapy realizacji pracy dyplomowej, zasady tworzenia bibliografii, przypisów i innych elementów tworzących strukturę pracy; podstawowe zasady z zakresu prawa ochrony własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): organizować warsztat badawczy, konstruować projekt badawczy; racjonalnie planować własną pracę.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny poziomu własnej wiedzy i umiejętności.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

36. Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa II

Cel kształcenia: kształtowanie umiejętności pracy naukowo-badawczej, opanowanie techniki pisania pracy i sztuki prezentowania wyników własnych badań, przygotowanie części pracy dyplomowej.

Treści merytoryczne: zbieranie i przetwarzanie materiału badawczego; przygotowanie i zaprezentowanie planu pracy oraz wskazanych przez promotora części pracy; dyskusja dotycząca proponowanej struktury pracy oraz aspektów formalnych i treściowych zredagowanych rozdziałów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metodologię prowadzenia badań z zakresu nauk o polityce i administracji oraz stosunków międzynarodowych.

Umiejętności (potrafi): gromadzić, hierarchizować i przetwarzać informacje niezbędne w badaniach naukowych, czytać ze zrozumieniem literaturę naukową.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uzupełniania swojej wiedzy; doskonalenia umiejętności związanych z prowadzeniem badań i prezentowaniem ich wyników.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

37. Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa III

Cel kształcenia: kształtowanie umiejętności pracy naukowo-badawczej, opanowanie techniki pisania oraz prezentowania pracy, przygotowanie pracy dyplomowej, przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

Treści merytoryczne: zbieranie i przetwarzanie materiału badawczego; przygotowanie i zaprezentowanie pracy dyplomowej; dyskusja dotycząca jej aspektów formalnych i treściowych, ostateczna redakcja pracy zgodnie z wymogami formalnymi i merytorycznymi.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady prezentowania i rzetelnej dyskusji wyników badań.

Umiejętności (potrafi): formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zasięgania opinii ekspertów i kierowania się zasadami etyki w pracy badawczej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

V. PRAKTYKA

1. Praktyka

Cel kształcenia: aktywne uczestnictwo we wszystkich działaniach podejmowanych w instytucji, samodzielne wykonywanie różnorodnych zadań wynikających ze specyfiki miejsca odbywania praktyki oraz współdziałanie z opiekunem praktyk. Doskonalenie własnego warsztatu zawodowego. Zebranie materiałów potrzebnych do sporządzenia wymaganej dokumentacji potrzebnej do zaliczenia praktyki zawodowej.

Treści merytoryczne: specyfika funkcjonowania instytucji, poznanie jej struktury i organizacji pracy, zapoznanie się z rodzajem świadczonych usług. Metody, techniki i narzędzia pracy, diagnozy i ewaluacji wykorzystywane w instytucji. Zadania i kompetencje osób zatrudnionych w instytucji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę i organizację instytucji, w której odbywa praktykę zawodową, rodzaje świadczonych usług oraz o zadania osób w niej zatrudnionych, specyfikę uczestników korzystających z usług instytucji oraz metodykę pracy.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie zaprojektować i przeprowadzić działania praktyczne wynikające ze specyfiki instytucji, z wykorzystaniem najbardziej adekwatnych środków i metod pracy, współdziałać z opiekunem praktyk. Dokonać pisemnej i ustnej ewaluacji własnej praktyki zawodowej, wskazać obszary wymagające refleksji w przyszłych działaniach, przygotować w formie pisemnej dokumentację z odbytych praktyk zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): oceny własnej sytuacji, możliwości i ograniczeń przy realizacji aktywności zawodowej. Dokonania ewaluacji własnych działań, wiedzy, kompetencji i umiejętności oraz wskazania kierunków własnego rozwoju zawodowego i osobistego, realizowania działań na rzecz pozyskiwania wiedzy, umiejętności, kompetencji poza uczelnią, poprzez aktywne podejmowanie wyzwań zawodowych podczas praktyki zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

VI. INNE

1. Ergonomia

Cel kształcenia: zapoznanie z zasadami ergonomii.

Treści merytoryczne: ergonomia – podstawowe pojęcia i definicje. Ergonomia jako nauka interdyscyplinarna. Główne nurty w ergonomii: ergonomia stanowiska pracy (wysiłek fizyczny na stanowisku pracy, wysiłek psychiczny na stanowisku pracy, dostosowanie antropometryczne stanowiska pracy, materialne środowisko pracy), ergonomia produktu – inżynieria ergonomicznej jakości, ergonomia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Ergonomia pracy stojącej i siedzącej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia związane z ergonomią, ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii stanowiska pracy; problemy i zagrożenia wynikające z niewłaściwych rozwiązań ergonomicznych.

Umiejętności (potrafi): ocenić warunki w pracy zawodowej ze względu na problemy ergonomiczne oraz reagować na nie. Dostrzegać nieprawidłowości ergonomiczne podczas aktywności pozazawodowej; wskazać cechy ergonomiczne w obiektach technicznych i uwzględnić je w wyborach konsumenckich.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stosowania zasad ergonomii; reagowanie na zagrożenia wynikające z wadliwych rozwiązań i nieprawidłowości w zakresie jakości ergonomicznej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

2. Etykieta

Cel kształcenia: zapoznanie z wybranymi zagadnieniami dotyczącymi zasad savoir-vivre'u. Wprowadzenie w elementy etykiety codziennej, akademickiej oraz biznesowej.

Treści merytoryczne: podstawowe zagadnienia dotyczące zasad savoir-vivre'u w życiu codziennym – zwroty grzecznościowe, powitania, podstawowe zasady etykiety oraz precedencji w miejscach publicznych. Etykieta akademicka – precedencja, tytułowanie, zasady korespondencji służbowej. Elementy etykiety biznesowej – dostosowanie ubioru do okoliczności, zasady przedstawiania, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady rządzące interpersonalnymi relacjami w życiu prywatnym oraz relacjach zawodowych.

Umiejętności (potrafi): stosować zasady etykiety i kurtuazji w życiu społecznym i zawodowym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stosowania zasad etykiety w relacjach interpersonalnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

3. Ochrona własności intelektualnej

Cel kształcenia: zapoznanie z przepisami dotyczącymi ochrony własności intelektualnej.

Treści merytoryczne: ustawowy aparat pojęciowy związany z ochroną prawną własności intelektualnej; pola eksploatacji utworów; literatura i przepisy prawa autorskiego, podmioty własności intelektualnej, przedmioty własności intelektualnej, treść prawa w tym zakresie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przepisy dotyczące ochrony własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): praktycznie zastosować przepisy dotyczące ochrony własności intelektualnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): określenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

4. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości na temat ogólnych zasad postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku, jak również wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

Treści merytoryczne: regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązujące ustawy, rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach. Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń dla życia i zdrowia na poszczególnych kierunkach studiów (czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe). Analiza okoliczności i przyczyn wypadków studentów: omówienie przyczyn wypadków. Ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru). Zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku – apteczka pierwszej pomocy. Dostosowanie treści szkoleń do profilu danego kierunku studiów jest bardzo ważne, gdyż chodzi o wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków, zasady pierwszej.

Umiejętności (potrafi): postępować z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia; posługiwać się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi, w tym udzielić pierwszej pomocy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania ostrożności w postępowaniu z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia; przestrzegania zasad BHP przez siebie i swoich kolegów; wykazania się odpowiedzialnością za bezpieczeństwo i higienę pracy w swoim otoczeniu; angażowania się w podejmowanie czynności ratunkowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

PLAN STUDIÓW
KIERUNKU POLITOLOGIA I STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Obowiązuje od cyklu: 2023 Z

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia-licencjackie

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Liczba semestrów: 6

Dziedzina/y nauki/dyscyplina/y naukowa/e lub artystyczna/e: dziedzina nauk społecznych, dyscypliny naukowe: nauki o polityce i administracji, stosunki międzynarodowe, nauki o bezpieczeństwie

Rok studiów: 1, semestr: 1

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Język obcy I	1	2	1	zal. oc.	f	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0

II - PODSTAWOWYCH												
1	Wstęp do nauki o polityce i administracji	1	4,5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
2	Myśl polityczna do końca XVIII w.	1	4	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
3	Współczesne systemy polityczne	1	4,5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
4	Logika i argumentowanie	1	3	0,6	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			16	4,2	x	x	210	105	105	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	4,2	x	x	105	0	105	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Ewolucja polskiego systemu politycznego	1	4	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
2	Wstęp do ekonomii i gospodarki światowej	1	3,5	1,2	zal. oc.	o	45	15	30	2	0	0
3	Komunikowanie publiczne i media społecznościowe	1	3,5	1,2	zal. oc.	o	45	15	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			11	3,6	x	x	150	60	90	8	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	3,6	x	x	90	0	90	8	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI – INNE												
1	Etykieta	1	0,5	0	zal.	o	4	4	0	0	0	0
2	Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1	0,5	0	zal.	o	4	4	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1	0	x	x	8	8	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 1			30	8,8	x	x	398	173	225	23	0	0

Rok studiów: 1, semestr: 2

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Technologie informacyjne	2	2	1	zal. oc.	o	30	0	30	1	0	0
2	Wychowanie fizyczne I	2	0	0	zal. oc.	o	30	0	30	0	0	0
3	Język obcy II	2	2	1	zal. oc.	f	30	0	30	1	0	0
4	Przedmiot ogólnouczelniany I	2	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			6	2	x	x	120	30	90	3	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	2	x	x	60	0	60	3	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			4	1	x	x	60	30	30	2	0	0
II – PODSTAWOWYCH												
1	Metody badań społecznych	2	5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			5	1,2	x	x	60	30	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1,2	x	x	30	0	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH												
1	Historia stosunków międzynarodowych	2	5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
2	System polityczny Polski współczesnej	2	5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
3	Partie i systemy partyjne	2	5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
4	Filozofia polityki	2	3,5	1,2	zal. oc.	o	45	15	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			18,5	4,8	x	x	225	105	120	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	4,8	x	x	120	0	120	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0

VI – INNE												
1	Ergonomia	2	0,25	0	zal.	o	2	2	0	0	0	0
2	Ochrona własności intelektualnej	2	0,25	0	zal.	o	2	2	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0,5	0	x	x	4	4	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 2			30	8	x	x	409	169	240	21	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na I roku studiów			60	16,8	x	x	807	342	465	44	0	0

Rok studiów: 2, semestr: 3

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Wychowanie fizyczne II	3	0	0	zal. oc.	o	30	0	30	0	0	0
2	Język obcy III	3	2	1	zal. oc.	f	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1	x	x	60	0	60	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Współczesne doktryny polityczne	3	4,5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
2	Polityka społeczna	3	3	0,6	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0

3	Podstawy socjotechniki	3	3	0,6	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0
4	Międzynarodowe stosunki polityczne	3	4	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
5	Przedmiot do wyboru I	3	3	0,6	zal. oc.	f	30	15	15	2	0	0
6	Przedmiot do wyboru II	3	4,5	1,2	egz.	f	60	30	30	4	0	0
7	Metody twórczego myślenia	3	3	1,2	zal. oc.	o	30	0	30	2	0	0
8	Przedmiot do wyboru III	3	3	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			28	6,6	x	x	330	165	165	22	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	6,6	x	x	165	0	165	20	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			10,5	1,8	x	x	120	75	45	8	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 3			30	7,6	x	x	390	165	225	23	0	0

Rok studiów: 2, semestr: 4

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Język obcy IV	4	2	1	egz.	f	30	0	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1	x	x	30	0	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1	x	x	30	0	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1	x	x	30	0	30	4	0	0
III – KIERUNKOWYCH												
1	Międzynarodowe stosunki gospodarcze	4	4	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
2	Prawo międzynarodowe publiczne	4	3	0,6	zal. oc.	o	45	30	15	2	0	0
3	Prawa człowieka	4	3	1,2	zal. oc.	o	45	15	30	2	0	0

4	Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa I	4	2	1,2	zal. oc.	f	30	0	30	2	0	0
5	Bezpieczeństwo międzynarodowe	4	4	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
6	Przywództwo polityczne w Polsce i na świecie	4	3	1,2	zal. oc.	o	45	15	30	2	0	0
7	Public relations	4	3	1,2	zal. oc.	o	45	15	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			22	7,8	x	x	330	135	195	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	7,8	x	x	195	0	195	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1,2	x	x	30	0	30	2	0	0
V – PRAKTYKA												
1	Praktyka	4	6,0	6,0	zal.	f	0	0	0	0	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			6,0	6,0	x	x	0	0	0	0	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	6,0	x	x	0	0	0	0	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			6,0	6,0	x	x	0	0	0	0	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 4			30	14,8	x	x	360	135	225	22	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na II roku studiów			60	22,4	x	x	750	300	450	45	160	0

Rok studiów: 3, semestr: 5

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
III - KIERUNKOWYCH												
1	Przedmiot do wyboru IV	5	3	1,2	zal. oc.	f	45	15	30	2	0	0
2	Polityka zagraniczna RP	5	4,5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
3	Przedmiot do wyboru V	5	3,5	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0

4	System instytucjonalno-prawny UE	5	4,5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
5	Sztuka wystąpień publicznych	5	3	1,2	zal. oc.	o	45	15	30	2	0	0
6	Samorząd i polityka lokalna	5	4,5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
7	Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa II	5	4	1,2	zal. oc.	f	30	0	30	2	0	0
8	Podstawy stosunków dyplomatycznych i konsularnych	5	3	0,6	egz.	o	30	15	15	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			30	7,8	x	x	360	165	195	24	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	7,8	x	x	195	0	195	20	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			10,5	2,4	x	x	105	45	60	6	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 5			30	7,8	x	x	360	165	195	24	0	0

Rok studiów: 3, semestr: 6

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I – WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Przedmiot ogólnouczelniany II	6	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	30	0	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	0	x	x	30	30	0	1	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Geografia polityczna i geopolityka	6	4	1,2	zal. oc.	o	60	30	30	2	0	0

2	Administracja publiczna	6	4,5	1,2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
3	Polityka bezpieczeństwa w Europie	6	3,5	1,2	zal. oc.	o	45	15	30	2	0	0
4	Przedmiot do wyboru VI	6	4,5	1,2	egz.	f	45	15	30	4	0	0
5	Przedmiot do wyboru VII	6	3	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0
6	Przedmiot do wyboru VIII	6	4,5	1,2	egz.	f	45	15	30	4	0	0
7	Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa III	6	4	1,2	zal. oc.	f	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		28	7,2	x	x	315	135	180	20	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		x	7,2	x	x	180	0	180	18	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		16	3,6	x	x	150	60	90	12	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 6		30	7,2	x	x	345	165	180	21	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na III roku studiów		60	15	x	x	705	330	375	45	0	0	

Lp.	Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:	Punkty ECTS	
		Liczba	%
Ogółem - plan studiów		180	100
1	wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	95,64	53,13
2	z zakresu nauk podstawowych	21	11,67
3	o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)	54,2	30,11
4	ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku	15,5	8,61
5	zajęcia do wyboru - co najmniej 30% punktów ECTS	57	31,67
6	wymiar praktyk	6	3,33
7	zajęcia z wychowania fizycznego	-	-
8	zajęcia z języka obcego	8	4,44
9	przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	170	94,44
10	zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)	---	---
11	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego)	158	87,78

II	Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS	%
1	nauki o polityce i administracji	60
2	stosunki międzynarodowe	30
3	nauki o bezpieczeństwie	10
Ogółem:		100

Lista przedmiotów do wyboru

I. Przedmioty do wyboru

1. Przedmiot do wyboru I
  - 1) Polityka państw południowego Bałtyku
  - 2) Studia nad regionem warmińsko-mazurskim
2. Przedmiot do wyboru II
  - 3) Paradyplomacja samorządów terytorialnych
  - 4) Rywalizacja państw we współczesnym świecie
3. Przedmiot do wyboru III
  - 1) Aktualne problemy międzynarodowe
  - 2) Globalizacja we współczesnym świecie
4. Przedmiot do wyboru IV
  - 1) Polarity in International Relations
  - 2) Stany Zjednoczone Ameryki we współczesnych stosunkach międzynarodowych
5. Przedmiot do wyboru V
  - 1) Cywilizacje świata
  - 2) Religie współczesnego świata
6. Przedmiot do wyboru VI
  - 1) Międzynarodowe stosunki wojskowe
  - 2) Współczesne konflikty zbrojne
7. Przedmiot do wyboru VII
  - 1) Polityka zagraniczna Ukrainy
  - 2) System polityczny Ukrainy
8. Przedmiot do wyboru VIII
  - 1) Dylematy członkostwa Polski w UE
  - 2) Władza wykonawcza w Polsce

II. Przedmiot ogólnouczelniany I, II

- 1) Animacja kultury studenckiej
- 2) Antropologia kulturowa
- 3) Człowiek współczesny wobec problemu uzależnień
- 4) Dietetyka i żywienie człowieka
- 5) Dziedzictwo kulturowe
- 6) Ekonomia
- 7) Etyka

- 8) Filozofia
- 9) Genetyka w życiu człowieka
- 10) Historia Polski
- 11) Historia sztuki
- 12) Poprawna polszczyzna w praktyce
- 13) Prawo
- 14) Socjologia
- 15) Wiedza o teatrze